

Çing1

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ • YIL: 14 • SAYI: 86 • TEMMUZ – AĞUSTOS 2024

Kültür ve Turizm Bakanlığı dergimizin abonesidir

ISSN: 1309-7717

70 ₺

*Ev Dışı Tüketim (E.D.T)
-18 Soğuk Hava Depoculuğu
-18 ve +5 Gıda Lojistiği*

***Dondurulmuş
Lezzetler...***

MEHMET CONAĞASI ORT. GIDA SAN. ve TİC. A.Ş.

Organize Sanayi Bölgesi 10. Cad. No:7 Melikgazi / Kayseri

Tel: 0(352) 321 38 38 - Faks: 0(352) 321 38 45

info@metegida.com.tr

Çıngı

Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Kayseri Yazarlar Şairler ve Sanatçılar Derneği (KAYSADER) yayın organıdır.
(İki ayda bir yayınlanır)

ISSN: 1309-7717

KAYSADER ÇINGİ	*	YAZI DANIŞMA KURULU
Adına İmtiyaz Sahibi	*	Doç. Dr. Ahmet KAYASANDIK
Mustafa KIYAK	*	Abdullah AYATA
Yazı İşleri Müdürü	*	Duran TAMER
Yusuf DOĞDU	*	Kadir ACI
Genel Yayın Yönetmeni	*	Köksal AKÇALI
Şeyhmus ÇİÇEK	*	Mustafa ACAR
Halkla İlişkiler	*	Mustafa Ferit YILDIZ
İsmail KAYA	*	Dizgi, Mizanpaj
Reklam ve Tanıtım	*	Şeyhmus ÇİÇEK
Hanife KANTAR	*	

İletişim Adresi

cingidergisi@gmail.com

0 352 818 55 30 - 0 532 202 71 86

Yazışma Adresi

Cumhuriyet Mah. Mevlevi Cad. Cıncıklı İşhanı
Kat: 3/307 PK: 212 Melikgazi/KAYSERİ

Katkı İçin

Kayseri Yazarlar Şairler ve Sanatçılar Derneği
Ziraat Bankası Erciyes Şubesi
İBAN: TR37 0001 0019 9171 7391 6450 01

Baskı

Çağlayan Ofset Matbaacılık
Matbaacılar Sitesi 2 Blok No.: 30
tel. faks: 0 352 336 97 56
Kocasinan/KAYSERİ

Katkı Bedeli

Yurt içi: 420 TL, Yurt dışı: 25 Euro, Kurumlar: 420 TL

Bu dergideki yazılarda ifade edilen görüş ve fikirlerin hukuki sorumlulukları yazarlarına aittir. Yazılardan ve şiirlerden dergimizin ismi belirtilerek alıntı yapılabilir. Gönderilen eserler yayın-lansın veya yayınlanmasın iade edilmez. Yayımlanan eserlere telif ücreti ödenmez.

içindekiler

Kardeş kurşunu	Mustafa BERÇİN	3
Kırım için ağlarım	Ülkü OLCA Y	6
Ey oğul	Hüseyin KARATAŞ	6
Dam başı	İhsan YALÇINKAYA	7
İçimdeki ahraz	Şeyhmus ÇİÇEK	11
Gurbet ağaçları	Abdullah AYATA	11
Sen nerdesin	Mustafa Ferit YILDIZ	12
Batur	Gülçin YAĞMUR AKBULUT	13
Kısmet mi gayret mi?	Fatma ÇETİN KABADAYI	15
Ozan Fedai Koç Baba'ya	Mustafa AYVALI	17
Boşluk	Emine GÜLDEN GÜZEL	18
Sokaktaki adam	Mustafa ACAR	18
Paye istemem kuldan	Kadir ACI	19
Bir şiir bir yorum	Prof. Dr. TAMİLLA ALİYEVA	19
Gerçek bir göç hikayesi	Alaeddin İKİCAN	20
Atlar	Mücella PAKDEMİR	23
Bittin	İbrahim Halil MANTIOĞLU	24
Nilay	İsmail KAYA	24
Bir hayalin ardından – 4	Mehmet CONAĞASI	25
Allah'ım	Leyla YILDIRIM	28
Gönül mülkü	Banu SANCAK	28
Bekleyiş	Gülhun ERTİLA V	29
Şiraz	Leyla KOÇAK ORUÇ	31
Hayatın içinden	Mustafa KIYAK	32
Mahşere kalsın	Filiz DAŞ	34
Şarklı çoban	Mehmet Şirin AYDEMİR	34
Kültür sevdalısı bir dostumuzdu o!	Ahmet SARGIN	35
Var mıdır?	Gülden TAŞ	36
Perşembelik	Yakup ÇAK	37
Yılanı nasıl bağlamış?	Halil GÜLŞEN	38
Kudüs	Ayşe ÖZDEMİR	39
Sessiz çığlık	Şerife GÜNDOĞDU	39
Gecede bir soluk	Turgay COŞKUN	40
Şehitlerin yurdu	Ahmet ÇUKUR	44
Kutlu bir şehir: Kayseri ve Kayserililer	Funda GÖKÇEN	44

KARDEŞ KURŞUNU

Mustafa BERÇİN

Anamın boynuma kenetlenmiş cılız elleri çözülecek gibi değildi. Davul ve zurnaların sesi kesilmiş, çalışır durumdaki otobüsün motor gürültüsünden başka ses duyulmaz olmuştu. Anam son bir defa var gücüyle boynuma dolanan elleriyle sıktı sıktı ve kolları yana düşerken kulağıma "Sen bari beni cendereye sokma, sağ salim dön emi" dedi. Ellerini öptüm. Teninin kokusunu ciğerlerim yeter artık, deyinceye dek içime çekip otobüse adım attım.

Otobüs homurdana homurdana hareket ederken anamın perişan hali içime çöreklenip oturdu. Sevgiyle dolu umutsuz bakışları içimi acıttı. Ne olurdu benim de diğer arkadaşlarım gibi uğurlayanım çok olsaydı. Geride anamdan başka bekleyenim olsaydı keşke. "Yokluk gözün kör olsun" dedim içimden. Gözlerim dolu dolu, içimde tarifsiz acılarla, her şeye rağmen gururla vatani görevime gidiyorum.

Bugün dağıtım olduk. Bütün arkadaşlarımın yakınları geldi. Benim gelip gidenim yok. Kim olacak ki zaten. Dünyada bir anam var. O da yol bilmez, iz bilmez. Bilse ne ki neyle gelecek. Elde avuçta ne var ki. Çoğu zaman çarşı izinlerinde komşumuzun evine telefon ederdim de telefonda "Ana gerçekten paraya ihtiyacım yok sen üzme kendini" desem de ağlaya sızlaya durumu anlatmaya çalışırdı. Sanki bilmiyormuşum gibi. Hem para ne ki? Karnım doyuyor Allah'a şükür. Bir de asker maaşı da alıyorum ya, çay param çıkıyor. Hem şimdi Hakkâri'ye gidiyorum oralarda asker maaşı daha çokmuş belki anama da gönderirim.

Bölükte en iyi atış yapan bendim. Neredeyse bütün atışlarımda bölük komutanım beni tebrik ederdi. Şimdi sınır karakolunda bir bölük olarak görev yapıyoruz. Arkadaşlarım mı, Allah korusun her birini, hepsi de çok iyiler. Burada askerlik de başka oluyor canım. Hepimiz birbirimize güvenmek zorundayız zaten. Kardeş gibiyiz.

Gerçi kardeş kelimesini ne zaman duysam, ne zaman aklıma gelse burnumun direkleri sızlıyor. O gideli üç yıl oldu. Daha bir haber alamadık doğrusu. Ne ölü, ne diri. Her gün dua ediyorum onun için. Allah'ım onu anama ve bana bağışla diye.

Onun son gidişinde anamın nasıl yalvardığı ise hiç aklımdan çıkmıyor. Benim de gücüm yetmedi o zaman ona. Hem ağabeyim, gücüm yetse ne olacak, ona el mi kaldıracacağım. Allah elimi taş eder vallahi. Dış kapının önüne kadar anam koluna yapıştı bırakmamak için. O ise anamın yalvarmalarına aldırış etmeden anamı neredeyse sürükleye sürükleye götürdü. Anamın cılız kollarından derman kesildiğinde ise dışarıdaki kılıksız üç kişiyle birlikte Murat 124 marka beyaz bir araba bozuntusuna binerek uzaklaştılar. O günden sonra bir daha haber alamadık ondan. Ama birkaç defa karakola çağırdılar anamı, orada anama "senin oğlan dağa çıktı" demişlerdi de anam günlerce kendine gelememişti. Ağlamaktan neredeyse gözlerine kara sular indi. Son zamanlarda ise artık umudunu kaybetti ki bana daha sıkı sıkıya sarılır oldu.

Tabii ki bu olay bizim de itibarımızı ayaklar altına serdi köyümüzde. Kimseler yüzümüze bakmaz oldu diyebilirim. Zaten babam

öldükten sonra elimizde avucumuzda ne var ne yok emmilerim almıştı. Garip anam iki küçük çocukla onların fırıldaklarıyla baş edebilir mi? Allem edip kullem edip ne var ne yok kendi üzerlerine almışlar her şeyi, utanmazlar. Anam da zavallı onun bunun ırgatlığını yaparak derme çatma ev bozuntusunda bizleri büyötmek için saçlarını süpürge etti diyebilirim. "Oğlum hiç olmazsa sen oku da bizi ele güne muhtaç etme" diyerek ağabeyimi kasabada liseye yazdırmıştı. Yazdırmıştı da ne oldu? Daha üçüncü sınıfın başında anama diklenmeler, ona buna akıl vermeler, eve gelip gidenlerin ise haddi hesabı yok. Arsız, düşüncesiz, evde misafire ikram edecek iki bardak çay bile bulunmazken evi yolgeçen hanına çevirdi. Hele de gelip gidenler adama benzese. O ise her defasında emmilerimin yaptıklarını örnek göstererek "hesap soracağız, hesap soracağız" diye bağırıp dururdu.

Ne kadar kızmış olsam da bazen onu nasıl özlediğimi anlatamam. Hele köy yerlerde arkan yoksa kimse seni kaale almaz. Şamar oğlanına çevirirler vallahi. Gerçi ben yalnız başıma da olsam haksızlık karşısında bir adım geri atmam. İnadım inattır amma, gel de gönlüme haber anlat. Tarlaya tapana gidip gelirken ağabeyimin sevdalısi Fadime'yi görmemek için ne kadar yolumu değiştirdim hatırlamıyorum bile. Hadi anamı, hadi beni bırakıp gittin be densiz o zavallı kızın ne günahı vardı seni sevmekten başka ha. Kaç kişi istetti de hiç birine dönüp bakmadı bile. Hâlâ yolunu bekler durur, senin gibi arsız, hayırsızı.

Üç yıldır anam radyodan haber saatini hiç kaçırmadı. Haberler bitinceye kadar kâdıncağız kendini kasa kasa kötüröme döndü. Namazlarında gözyaşlarıyla seccadesinin ısladığına çok şahit oldum. Hiç ama hiç ümidini kesmedi senden inan ki. Kimler aklına girdi, kim sana ne söyledi ki ihanetin içine girdin. Hain olup çıktın. Babamın kemikleri sızlıyordur senin ahından. Elbette ki ah yerde kalır mı? Hele ki söz konusu vatan ise gerisini sen düşün.

Çavuşun dürtmesiyle sıçradım. "Oğ-

lum bu ne hal, gemilerin mi battı, her gün her gün bu kayanın üstünde baykuşlar gibi tünüyorsun, valla nerdeyse yumurtalarından civciv çıkacak, hadi nöbete" demesiyle kendime geldim. "Tamam çavuşum" diyerek hazırlanmak üzere koğuşa doğru uzandım. Bugün 01-03 nöbeti benim. Nöbet yerim karakolun dağ tarafı. Nedense nöbetlerim orası olsun diye neredeyse dua eder dururdum. Kimsenin istemediğı bir yer. Yalnız, ıssız ve karanlık. Benim gibi içine kapanık.

Hava da nasıl soğuk. Bu sıkı kıyafetler içinde bile iliklerimize kadar üşüyoruz. Kar da neredeyse yarım metre kadar var. Her tarafı tuhaf bir beyazlık kaplamış. Kopkoyu karanlık olması gereken böyle zamanlarda bile karın ortalığı flu bir renge soktuğunu görüyordum. Nöbetler bana kendimle baş başa kalma fırsatı verdiği için çok sevimli geliyordu. Diğer arkadaşlarım hele üç beş nöbeti olunca nasıl da mızırdanıp dururlar anlatamam. Gerçi buralarda nöbet tutarken de gözümüzü dört açmak zorundayız o da başka bir konu. Ellerimiz tetikte. Karşı tarafta ise sadece yalçın kayalar, kayalar, kayalar var.

Sessizliğı bıçak gibi yırtan kurşun sesleri ile kendimi yere attım. Zaten elim tetikte. Kurşunların geldiğı yöne doğru ateş etmeye başladım. O kadar farklı yerlerden kurşunlar geliyor ki kafamı kaldırmakta zorluk çekiyorum. Biraz sonra bütün bölük yerlerine yerleşmiş ateşe karşılık veriyordu. Havada uçuşan kurşunlar gecenin karanlığında ısılk çalarak kayboluyordu. Bağırtilar, emirler, ara sıra patlayan el bombaları ne ararsan var. Olmayan tek şey korku. Onu aklımıza getirecek zaman da yok hani. Lanet olasıcalar nasıl da bölüğün yarısından fazlasının görevde olduğı zamanı seçmişler. Yine de geldikleri gibi gidecek namussuzlar. Ateşe devam. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum. İt sürüsü gibi geliyorlar. Arkadaşlarımdan bir kaçının kıpırtısız yattıklarını görüyorum. Onlara yardım edecek durumda bile değiliz. Bir ara arkamda çok büyük bir patlamayla irkildim. Kafamı hafifçe geriye çevirdiğimde karakolun havaya savrulan parçalarını gördüm sanki. Gerisini hatırlamıyorum.

Gözlerimi aralamaya çalıştım güç bela. Gözkapaklarım taşıyamayacağı kadar ağır bir yükün altında eziliyormuşçasına tekrar kapandı. Bu arada üşüdüğümü hissettim. Her tarafım ağrıyordu. Birileri ise kendi aralarında hararetili hararetili konuşuyor ama ne dediklerini tam olarak anlayamıyordum. Yüzüme saçılan bir kova su ile sıçradım. Veya sıçradığımı sanıyorum. Bir kovuktayız. Biraz ilerde ateşin başında silah çatmış sekiz on kişi kadar birileri var. Yüzüme su saçan kovası ile birlikte ateşe doğru yürürken iki kişi de yanımda bitiverdiler.

"Hadi bakalım T.C.nin eskeri nasılsın bakalım" derken uyuzun biri benimle alenen dalga geçiyordu. O günden sonra yediğim dayanın haddi hesabı yok. Dayak neyse de acısı bir zaman sonra geçiyor. Fakat uluorta sürekli küfür etmeleri yok mu canımı nasıl da yakıyor anlatamam. Neredeyse iki günde bir yer değiştiriyoruz. Değiştiriyoruz dediysem bir kovuktan başka birine giriyoruz. Bazen de hallerine acımadım desem yalan olur. Ben bile şu kaç gün geçti bilmiyorum bitlendim vallahi. Uyuz gibi kaşınmaya çalışıyorum. Çalışıyorum çünkü ellerim bağlı. Ama yaralarım da yavaş yavaş kapanmaya başladı, biraz daha toparlandım. Aklımda kaçmaktan başka hiçbir düşünce yok. Zavallı anamı bile aklıma getirmemeye çalışıyorum. Kim bilir ne haldedir?

Bugün diğerlerinden farklı sanki. Herkes-te bir telaş ki sormayın. Etrafa çeki düzen vermeye çalışıyorlar durmadan. Dışarıda sert ve küfürlü bağırımlar birbirini takip ediyor. Belli ki birileri gelecek. Benimle ilgilenen kimse kalmadı neredeyse. Zaten yoktu da. En azından göz önünde bulunduruluyordum. "Fırsat bu fırsat oğlum" dedim kendi kendime. İlk fırsatta da bir kayanın arkasına attım kendimi. Kayadan bol ne var. Ellerim bağlı ama koşabildiğim kadar koşmaya çalışıyorum. On dakika geçmemişti ki bulduğum yerden beni aradıklarını duydum. En iyisi saklanmak, gece ola hayrola diye aklımdan geçirdim.

Karanlık iyice bastırınca saklandığım

kovuktan çıktım. Karların hışırtısını azaltmak için ayakkabılarımı çıkarıp ellerime aldım. Ellerimi gün boyu saklandığım kovukta sivri bir taş ile ipleri keserek serbest olmalarını sağlamıştım. Adımlarıma dikkat ediyorum, ayak tabanlarım sanki benim değil. Ama yapacak bir şey yok. Ya kurtulacağım, ya öleceğim.

Bir kayanın etrafını dönüyordum ki bir namlunun bana doğrulduğunu gördüm. Küfür dolu kalabalık bir ağızdan "dur yoksa ateş ederim" sesiyle olduğum yere çakılı kaldım. Sağıma soluma baktım başka kimse yok. Sadece karşımda dikilen görebildiğim kadarıyla saç sakal birbirine karışmış biri var. Dedim ya benim için ya kurtuluş ya ölüm. Üçüncü bir seçenek yok. Onun için umursamaz bir tavırla bana silahını doğrultan teröriste doğru adım attım. "Dur" dedi tekrar ama benim o sefil hayatı yaşamaya hiç mi hiç niyetim yok. Bir adım daha atmamla birlikte göğsümde bir yanma beraberinde karanlığı yırtan bir ateş ve kulaklarımın zarını patlatırcasına bir ses. Dizlerim beni taşımayacak hale gelinceye kadar ayakta kalmaya devam ettim. Bana doğru adım atıp tüfeğinin dipçığıyle suratıma vuranla bir an göz göze geldik. "Ağabey" dedim. Yere kapaklandım.

*Bir millet irfan ordusuna
malik olmadıkça savaş mey-
danlarında ne kadar parlak
zaferler elde ederse etsin, o
zaferlerin yaşayacak netice-
ler vermesi ancak irfan or-
dusuyla kaimdir.*

ATATÜRK

KIRIM İÇİN AĞLARIM

İhtişamlı hanlığım şanım şerefim arım
Gök sancağın kalbinde Tarak tamgalı sarım
Yetmiş dokuz yıl önce sende kaldı bir yarım
Vagonların ardından tütmez oldu ocağım
Kırım için üzülür Kırım için ağlarım

Talan oldu bağlarım bahçelerim dağlarım
Bir deli ırmak gibi feryat eder çağlarım
Onurlu bayrağımı gök kubbeye bağlarım
Bin yıllık çınarından dökülen bir yaprağım
Kırım için üzülür Kırım için ağlarım

Annesi süngülenen gözü yaşlı balamla
Gurbet elde can veren Cengiz Dağcı atamla
Tatar'ın yol başçısı Abdülcemil ağımla
Hasretiyle yandığım vatanımdan uzağım
Kırım için üzülür Kırım için ağlarım

Alnımıza sürülmüş lekeyi silemedim
Ne zaman son bulacak bu yazgı bilemedim
Öz yurdumdan bir başka memleket dilemedim
O karanlık gecede kandaşımdan ırağım
Kırım için üzülür Kırım için ağlarım

Bir Mayıs gecesiydi zulüm dolu sürgünüm
Gözyaşımı görmeyen tüm dünyaya kırıgım
Yıllar yılı dinmeyen bu acıyla yorgunum
Kafkas'ın rüzgârıyla dalgalansın bayrağım
Kırım için üzülür Kırım için ağlarım

Ülkü OLCAY

EY OĞUL...

Ey Oğul, vicdanın şaşmayan kantar,
Üç kuruş kâr için darayı bozma.
Keserler yongayı kendine yontar,
Testere, hızarla arayı bozma.

Ey Oğul, sorgula, sor neden, niçin,
Ne ise dilinde o olsun için,
Konuyla komşuyla hep iyi geçin,
Hukuku, sınırı, merayı bozma.

Ey Oğul, önce bir özünü pekle,
Altın hiç kirlenmez çöpe düşmekle.
Bin işin olsa da sabır et bekle,
Adalet dilersen, sırayı bozma.

Ey Oğul, iyilik sayasın hibe,
Mazlumun hakkını silmiyor tövbe,
İnsanın gönlüdür taşınır kabe,
Oturup tahtına, sarayı bozma.

Ey Oğul, taş taşı sözü taşıma,
Hürmetin olmasın sade yaşıma,
Kabuklu çıbanı deşme kaşıma,
Merhemini yok ise, yarayı bozma.

Ey Oğul, hak gözet ettiğin payda,
Hesabın olmasın hep çıkar fayda,
Yabancı ellerde ne ise gayda,
Saygı duy insana, yöreyi bozma.

Ey Oğul, sert olma dilde yumuşak,
Baksana güneşe eğilir başak,
Kimisi fes giyer kimisi kuşak,
Edebi, hayayı, töreyi bozma.

Ey Oğul, Çağdaş yazdı kaç satır?
Ustadan âlimden alçakta otur,
Açgözlü dost ile dostluğu bitir,
Yedirip, içirip, lirayı bozma.
Hüseyin KARATAŞ

DAM BAŞI

İhsan YALÇINKAYA

Anadolu'da dam tutmak, ev yapmak olarak bilinir. Civarda ün yapmış duvar ustalarından sıra alınır.

Dam tutma işi yaklaştıkça herkesi bir telaş sarar. Evin erkekleri him kazar. Kağrı ile taşlıktan taş getirilir. Dereden su getirmek için fıçılar hazırlanır. Ustanın sevdiği yemekleri yapmak için kadınlar hazırlık yapar.

Günün burnuyla dam tutma işi başlar. Köşe taşları dualarla yerine konur. Şakül tutulur, çilpi çekilir.

Keşikçiler, yevmiyeciler, kız, gelin, evlat, torun heyecanla işe üşüşür. Kimi taş taşır, kimi helik getirir, kimi çamur karar. Kimse oturmak bilmez.

Gün günü kovalar. Duvar örme işi biter. Damın ortasına, kalınca direk dikilir. Üstüne bezir yağı ile yağlanmış ardıçtan hezen atılır. Hezenin üstüne ağaçlar enlemesine konulur. Araları çırpılarla döşenip üstüne bişirik atılır. Bişirik iyi atılmazsa yelde, yağmurda dam başının toprağı oraya buraya savrulur. Rüzgâr toprağı inceltir. Oyulan yerler hezene kadar iner.

Toprağın sertleşmesi için dam başı loğlanı. Çamur bulaşmasın diye loğlanan yerlere saman ekelenir. Dam iyi loğlanmazsa tavadan evin içine şipir şipir su damlar. Loğ taşlarının çoğu çarkıttır.

Tutağında onlarca mih vardır. Taşın yanlarından oyulan deliklere ne kadar tahta parçası varsa çakılır.

Loğ çekerken hizası bozulursa tahtalar

birer ikişer yerinden çıkar. Tutak, loğ çekenin elinde kalır.

Loğu olmayanlar dam başını potinleriyle çiğnerler.

Bişirikten sonra dam başında otlar yerşerir. Ebem gömeci, madımak, gelincik, sarıçiçek. Ardından öbek öbek çimenler çıkar. Damın başı ala bula ota bürünür. Çörtene yakın yerde karıncalar yuva yapar. Karıncalar çimenlerin kenarından yürürler. Birerli ikişerli kol tutarak biri gelir biri gider. Tıpkı insanların dam başına gelip gittikleri gibi...

Dam başı yücedir. Bakınca her yer görünür. Zapt edilemez güzellikleriyle herkesi kendine çeker.

İkinci vaktine doğru dam başına güren güren insan gelir. Yaşlı, genç, ergen, yetişkin... Dam başında kol kola gezenler, eli arkasında dolaşanlar, eli böğründe duranlar, eli koynunda olanlar... Her birinin derdi ayrıdır. Neşeliler, çaresizler, siftenler...

Gece dam başında yatmak keyiflidir. Sıcaklar başlayınca yaylaya çıkar gibi dam başına çıkılır. Dam başı süpürülür. Toprağın altından ucu çıkan muşambalar kapatılır. Dam başına atılan hır, hırış, taş, kesek temizlenir. Kilimler serilir. Üstüne yatak, minder, yastık yığılır. Sinekten korunmak için cibinlik gerilir. Hali vakti yerinde olanlar dam başına karyola kurar. Karyolanın üstünde de altında da yatılır. Üç pilli el feneri dam başında yatanın başucundadır. Etrafı kollamak için yatakta bir sağa bir sola dönülür. Gözler göğe dikilir. Gökyüzünde yıldızlar kaynaşır. Yıldızlar ipil ipildir. Bir durur bir kaybolur. Ay ağarırken

ufuk kızarır. Arkasından ucu görünür. Kağ-
nı tekeri gibi dağların ardından çıkar. Bulut
kümeleri pamuk yığını gibidir. Ay bulutun bir
altına girer bir üstüne çıkar. Sonra Ayın ışığı
süt gibi olur.

Dam başından bakıldığında Samanyo-
lu semayı ikiye böler. Karanlık çöktükçe dam
başı ıssızlaşır Samanyolunun yıldızları çoğal-
ır. Dam başında yatarken aşağılardan, dere
kenarından dal, yaprak hışırtıları gelir. Çok
uzaklardan örümdeki koyun sürülerinin çan
sesleri, it ulumaları, çoban sesleri birbirine
karışır. Dam başında bazen bir üvez tebelleş
olur. Üvezden kurtulmak zordur. Kovdukça
geri gelir. Cebelleşir durur. Olanca doğallı-
ğıyla dam başında ferah bir rüzgâr eser. Rüz-
gâr üvezleri alır götürür.

Tarhana, yarma, bulgurluk, değirmenlik
dam başına serilir. Tarhana kaşak üzerine dö-
şenir. Gün vurunca ekşimesin diye tarhananın
üzerine savaan örtülür. Bulgurluk buğday pa-
laza serilir. İçindeki çöpü, sapı, taşı seçenler
sessizce hımırdanarak duygularını yaşarlar.
Ne dediğini, ne düşündüğünü bir kendisi bilir
bir Allah bilir. Sergisi olmayan kadınlar dam
başında yün dider, menik sarar, yorgan sıır-
lar. Kimisi de yün eğirir. Yün eğirirken damın
köşesinden kirmen aşağıya bırakılır.

Dam başındaki sergiye gelen tavuk, cü-
cük, kedi kişelenir. Nasibi kadar olanına göz
yumulur. Kurt kuş sergiye zarar vermesin diye
değnekten adam dikilir. Koluna bacağına ça-
put sarılır. Dam başında sergi bekleyen çocuk
için vakit hiç geçmez. Güneş alnının çatına
vurur. Haymanın altına sokulan çocuklar se-
rinleseler de dabazdan kaşınır dururlar.

Havalar gittikçe soğur. Kavak yaprakları
alt kısımlardan dökülmeye başlarsa kış çe-
tin olur. O sene ayva da çok olursa zehmeri
zehmeriliğini yapar. Kar damın boyunu aşar.
Kapı pencere kapanır.

Pencerelerin çoğu damın tepesindedir.
Dam başındaki karı kürümek için takım tak-
lavat hazırdır. Kar sıyırığıyla kürünür. Sıyırığı-
nın işlemediği yerin karları yabantıyla atılır.

Tipinin çokça vurduğu damların sahiplerine
yardım edilir.

Damın burcunda bir ayağını indirip bir
ayağını kaldıran serçeler karın altından çıkan
taneleri yerler.

Dam başı kürürken damdan dama yük-
sek sesle konuşulur. Kar kürürken birbirinin
sesini duymayanlar uzaktan uzağa el işare-
tiyle anlaşılır. Arada türkü söyleyenler olur.
Efkârlananlar sıyırığın ucunu bağrına daya-
yarak türküyü dinlerler:

“...Dam başında oturur
Çıkmış kapı süpürür
Senin o bakışların
Beni bir gün bitirir...”

Hayvanların kışlık yiyeceği için asırlık tır-
panlarla ot biçilir. Dam başına getirilip hay-
ma kurulur.

Hayma otu keskiyle trakızlanır. Mala,
davara verilecek otlar enli kütüğün üzerinde
tahra ile doğranır.

Hayma dam başının en sığınılan yeridir.
Boş yağ tenekesinin içinde güneşte su ısıtılır.
Haymanın duldasında tıngır teştin içinde ço-
cuklar çimdilir. Haymanın öbür tarafında
tahta tarakla çocukların saçları taranır. Kirollu-
ğa sığmayan çökelekler deriye basılıp hay-
manın koğuşuna saklanır. Su bakraçlarına
doldurulan sular, soğuması için haymanın
gölgesine konulur. Haymanın içi, dışı, üstü,
yanı her işe yarar.

Ahaliyi ilgilendiren haberleri, tellal dam
başından duyurur. Her seslenişin başın-
da “Duyduk duymadık” ifadesi yer alır. Tel-
lal cazgır olur. Dam başından bağırdığında
sesi öteki köylere kadar gider. Aciliyeti yoksa
haberler dam başında akşamüstü verilir. Bu
vakit herkesin dağda taşta olmadığı vakit-
tir. Düğünü olanlar, arkası sıra gelenler, vefat
haberleri çok mühimdir. Her haberin zavuru
farklıdır. Dam başında verilen haberler kimini
üzer, kimini sevindirir.

Yeni yetmeler, dam başında afilli dolaşır-

lar. Uğrun uğrun çeşmeye giden kızlara bakarlar.

Yükseklerden sevdiceğine el sallasalar da ne sevdiceği ne de başkaları o eli görmez. Ta küçüktken kanı kaynamıştır. Hangi yaşta aldığı bilmedikleri gönül yaraları dam başında volta atarken kanar durur.

Gençler dam başında dolaşırken gömleğin kurt kulağına benzeyen yakasını ceketin yakasının üstüne geçirirler. Gömleğin düğmesini göğsüne kadar açıp ayakkabının ökçesine basarlar. Yeni üst baş alanlar aldıklarını dam başında etrafa gösterirler. Yetişkinler için mintan, çocuklar için kilteli kelik, gençler için bol paça pantolonla gezmek fiyakadır. Dam başında gösterişin en değerlisi kol saatidir.

Hele bir de markası nacar ise pozu bambaşka olur. Gençler iki parmağının arasında tesbih çevirirken kendi kendine türkü söylerler. Bazen türküyü en yakınındaki arkadaşı dahi zor duyar:

Dam başında dirgenlik
Ne hoş olur ergenlik
Ergenlikte gözüm yok
O da bir bezirgânlık.

Dam başına bir boydan bir boya germeç gerilir. Germece patlıcan, biber, kuru et asılır. Germecin altına serilen beyaz örtüde erik, kayısı, domates kurutulur. Germecin boş kalan kısmına yunan, yıkanan pırtılar serilir.

Düğünler dam başının vazgeçilmezi arasındadır. Düğün erkek evinde başlar. Dam başına bayrak dikilirken kurban kesilir. Kağınının dış cerekleri uç uca eklenir. Örmeyle bağlanıp uzunca direk yapılır.

Damadın dayısı ile babası direğin ucuna bayrak asar. Bayrağın yanlarına soğan dikilir. Soğanın üzerine kuş tüyleri saplanır. Tüyler ailenin kökleşmesini temsil eder. Teşrik tek birleriyle bayrak yukarıya kaldırılır. Sağlam durması için kendirlerle dam başının ortasına konulan ağır taşlara bağlanır. Düğün dört gün dört gece sürer. Oyunlar çıkarılır:

"Kara da koyun aşılı
Tepesinde yeşili
Usul bas yavaş yürü
Yıktın damın başını"

diyerek davullu zurnalı halaylar çekilir. Gelin eve girerken dam başından gelinin başına buğday, bozuk para, somruk şeker saçılır.

Hayvan gübreleri geçgerekle ahırdan alınıp damın önüne yığılır. Tezek yapmak için kasnaklar akşamdan hazırlanır. Kuru gübreler kuyudan çekilen sularla ıslatılır. Tezekleri damın başına çıkarmaya en yakın yer damın arkasıdır. Her damın arkasından dam başına bir cılga yol çıkar. Damın arkası yükseğe yan yana çivilenmiş tahtadan merdiven konulur. Kasnağa elle, kürekle doldurulan gübre çıplak ayak ya da çizmelerle tepelenip üstü sıyrılır. Serilmek üzere damın başına götürülür.

Tezek kasnaktan ustaca çıkarılıp birbirine yaslayarak dizilir. Tezek dökme işi gece vaktine kadar sürer.

Tezekler kurudukça tersi çevrilir. Kuruyan tezekler düz çapraz üst üste kayılır. Yukarıdan köye bakıldığında her damın başında nakışlı nakışlı tezek yığınları görünür.

Dam başında oyunlar oynanır. Analar çocuklarını dam başına yollarken bütün "emi"leri söylerler.

"Uçurtma uçururken arkanı kolla emi.", "Aşık oynarken serpenteğe yaklaşma emi.", "Seklemdüz oynarken ayağını burkma emi.", "Tura oynarken kayışın kiltesi yüzüne gelmesin dikkat et emi", "Acıkınca aşıya in emi." "Emi"ler ne kadar içten söylenirse söylensin hiçbir çocuk "emi"yi dinlemez. Akşama kadar dam başında yatıp yuvarlanan çocuklar oklavadan saca varamaz hale gelirler.

Ramazanda görevliler gece dam başına çıkarlar. Teneke çalarak uyuyanları sahura kaldırır. Kışın çocuklar gödelek oynar, evlerden un, bulgur, zahra toplarlar. Çocuklar evdeki yaşlıların elbiselerini giyerek kılıktan kılığa girerler. Dam başından "Sağ sağ sar-

kıttım" tekerlemeleriyle bacadan aşağıya sitil sarkıtırlar. Aşağıdan ses gelince sitili yukarıya çekerler. İçinden yağ, yumurta ne çıkarsa Allah bereket versin derler. Toplananları bakkalara götürüp satmanın zevkine diyecek yoktur.

Hısım, akraba sohbet muhabbet için dam başında çiğdem bağdaşı kurarak oturlar. Çay demlenir, nakışlı istikanlarla çay içilir. İstikan yetmezse bakır tas ile içilir. Lafa katılanlar birbirinin suratından ne demek istediklerini anlarlar. Sohbetler birbirini kovalar. Konuşmalarda yaş-baş gözetilir. "Damdan düşer gibi" konuşanlar dahi nezaketle karşılanır. Karşı taraf ceremesini çeksin diye cevabı bilinmez meteller verilir. "Yere vurdum yumruğu, budur hakkın buyruğu, seksen kilo gelen kurbanın kaç kilo gelir kuyruğu" Bir başkası daha zorunu sorar. "Bıyık yirmi yaşındayken sakal kaç yaşında olur?"

"Camisi camdan, seccadesi gönden, abdesti kandan, kiblesiz namaz kılan kimdir? Sual, yerini uzun bekleyişe bırakır. Arkalarından birisi "Yunus Peygamber" diye fısıldayıverir. Ortalığı bir velvele alır.

Her dam türküsü mutlaka bir yâr'e bir yaraya söylenir:

"Dam başında dam beri
Yine aldı gam beni
Dert için mi doğurdun
Garip anam sen beni..."

Gelinlik kızlar meramını dam başında otururken dile getirirler. Acıları özünden gelir. Yürekten ağlar, halden hale varırlar. İçinden geçenleri lisana vururlar:

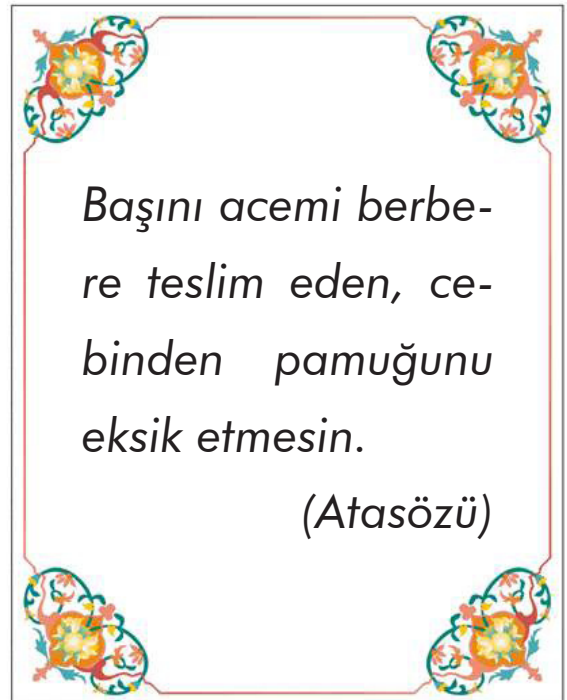
"Dam başında pıtrak
Gelin kızlar oturak
Ne oturak ne durak
Gelin olak kurtulak."

Eski damların pencereleri küçücük, içleri kocamandı. Damların her köşesi kullanılırdı. Çağlık, kiler, yüklük iç içe geçişli olurdu. Dede, nine, hala, teyze, çoluk çocuk hepsi bir arada büyük aile hayatı yaşardı. Acı-tatlı, neşe-keder hep birlikte paylaşıldı. Dam başı

yaraları sarar, öfkeyi giderirdi "Dam dolusu tükenmiş de damlayan tükenmemiş" edasıyla istif edilen kuru yavan ne varsa her şey bölüşülürdü. Damların önündeki avlular, güneşi konuk ederdi. Damların zemin katları toprağa, bahçeye açılır, giriş kapısı sürekli açık olurdu.

Dam başlarının manzarası her mevsim bir başka güzeldi. Dam başında yatanlardan uykusu derin olanların yatağı dört bucağından tutulur damın uzağına götürülüp bırakılırdı. Ramazanda dam başında çocuklar zamanından önce ezan okuyup muziplik yaparak oruç bozdururlardı. Tayyarelere el salanır, yoldan geçen yabancılarla dan edilirdi.

Derme çatma taşlarla örülüp üstü toprakla örtülen dam başı bir devrin hepimize aziz hatırasıdır. Şimdi "Ne dam kaldı ne mertek." Günümüzde dam başları sadece türkülerde ve ağıtlarda yaşamaktadır. Yıllar gizli gizli nelerimizi götürdü. Bugün insanlar beton evlere hapsoldular. İnsanlar gün geçtikçe dam başında özgürce kovalaşmayı, damdan dama atlamayı, dam başında geçen o eski günleri özlemektedirler.

İÇİMDEKİ AHRAZ

Cefakâr kulların seceresine
Bir kurşun kalemle beni de yazın
Göz atın hayatın penceresine
Bahtı kara olur alnı beyazın

Ne zaman ömrümün kırkına vardım
Ben ondan uzaktım yakına vardım
Aynaya bakınca farkına vardım
Saçımın rengiyle gelen ikazın

Cenge meydan oldu göğüs kafesi
Boğuşturdum heves ile nefesi
Vakit geldi artık çıkmalı sesi
İçimde haykırıp duran ahrazın

Bir bilinen bir de diğeri vardır
Herkesin kanayan bir yeri vardır
Her zaman yanımda değeri vardır
Muradıma sebep olan marazın

Ha bir köz teması ha göz teması
Sağırı da bilir bilir ââmâsı
Bütün sanatların aşkırtı iması
Telmihin teşbihin hatta mecazın

Sanmayın ki bu bir şehvet vakası
Bu çilenin vuslat ile takası
Uzaktan yakından yok alakası
Yan yana elmanın al al kirazın

Hayat tarlasının kalkar ürünü
Kalkınca bitiyor dünya sürgünü
O gündür davanın kapanma günü
Yani Azrail'le gelen infazın

Şeyhmus ÇİÇEK

GURBET AĞAÇLARI

*Son Ermeni romanından...
Türk dostu Ermeni Arsın Cebelyan'ın anısına...*

Tomarza'dan olmak isterim.
Tomarza'da ölmek isterim.
Benim içdelerim bana yeter.
Gölge etmesin üzerime gurbet ağaçları.
Yaprak dökmesin mezarıma gurbet ağaçları...

Çıksam Sümengen Bağına,
Otursam Tek Ağacın altına,
Ayaklarımı uzatıp köprü yapsam,
Taa Anavarza'dan Tomarza'ya...
Üzerimden üçer beşer gelip geçseler,
Ermeniler, Avşarlar, Türkmenler...

El sallasam tarlalara,
El sallasam tepelere, yollara.
Gökteki kartallara.
Dalsam hülyalara...

Düşünmesem işimi gücümü,
Düşünmesem bugünümü, yarınımı,
Zihnimi taa gerilere çeksem,
Yaşasam çocukluk yıllarımı...

Ilık bahar günlerinde,
Arkadaşlarımla çelik çomak oynasam,
Mızıkçılık yapıp, oyundan kovulsam.
Taşlasam Madam Meri'nin tavuklarını,
Ardımdan taşları sektirse,
Kahretmeye gelip Mama'ma,
Kulaklarımı çektiyse...

Kışın buz üstünde topacımı çevirsem,
Dalıp gitsem dönüşünü izlerken,
Sevinsem, sevinsem, sevinsem...

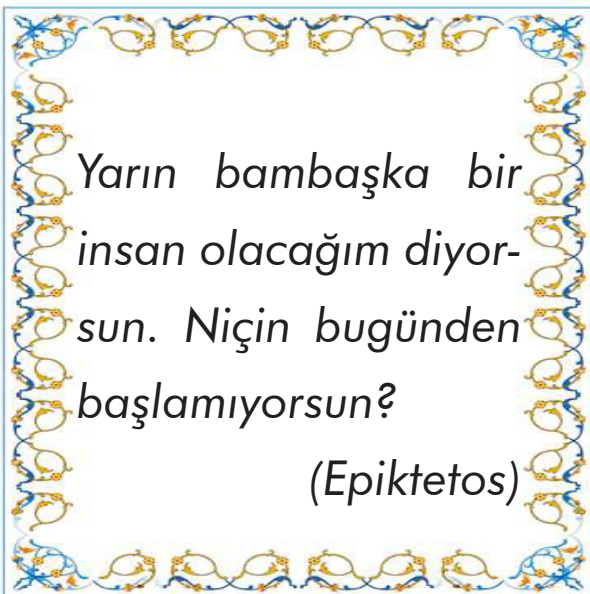
Tipi yapsa evimizin önüne karlar,
Öbek öbek, kucak kucak.
Ocakta çıtırdasa meşe odunları, fark etmez,
Dışarı soğuk, odamız sıcak...

Cuma günleri okusa,
Hoca Mustafa ezanı,
Pazar günleri çalsa,
Kilisemizin çanı...
Bulut olsam, gölge etsem,
Evlerinin üstüne memleketimin,
Yağmur olup camlarına vursam,
Dolu olup damlarına yağsam...
Uzansa ellerim yaz geceleri,
Damda yatarken yıldızlara...
Gece karanlığında aşk şarkıları söylesem,
Komşu damdaki kızlara...

Aaah!.. Ne kadar güzel, ne kadar hoş!
Çocukluğuma dönmek...
Memleketimde yaşayıp, memleketimde ölmek...
Kopardılar yurumdan, toprağımdan,
Koca peçeli, kara eller...
Reva mıydı hisli gönlüme, yaşadığım yâd eller...

Tomarza'da olmak isterim,
Tomarza'da ölmek isterim,
Gölge etmesin üzerime gurbet ağaçları,
Yaprak dökmesin mezarıma gurbet ağaçları...

Abdullah AYATA

SEN NERDESİN

Devran döner ömür biter
Yâr sensizim sen neredesin
Ayrılık ölümden beter
Ben sensizim sen neredesin

Bu can sana hasret kaldı
Aşkın kızgın çöle saldı
Felek yerden yele çaldı
Ben sensizim sen neredesin

Garip gönlü avutamam
Meramımı anlatamam
Asla seni unutamam
Ben sensizim sen neredesin

Yanar bağrım için için
Küle döndüm senin için
Terk edip de gittin niçin
Ben sensizim sen neredesin

Haykırsam çıkmaz avazım
Sızlar sinemde marazım
Kavuşmak yâre niyazım
Ben sensizim sen neredesin

Eller kadir kıymet bilmez
Vefasız yâr gitti gelmez
Hazanî'yem yüzüm gülmez
Ben sensizim sen neredesin

Mustafa Ferit YILDIZ

BATUR

Gülçin YAĞMUR AKBULUT

Çarp, topla, çıkar, böl. Ölüm, bizzat ölüm eder. Takvim yaprakları düşünce etkisiz eleman oluyor yaşamak.

Geceler mi daha ıssız, yoksa sabahlar mı dallarının gölgesinde? Ululuğunla çoğalan ince uzun bir çoğulluk yalnızlığım. Sıyrıldım kendimden. Heybetinle taçlandırıdım yoksunluğumu. Seninle şerefleniyor vurdumduymaz düşlerim. Bu yüzden kırgın değilim kimsesizliğime.

Senin köklerinde söndürdüm içimde ayaklanan yangınlarımı. Yorulmak bilmedi, ahbaplık edip durdu sesin ısıklarına. Yanı başında çay içtim cebimdeki son paramla. Yarım ağız sohbet ettim, göçmen kuşlarla. Siluetin demirden asa oldu, yürüdüğüm yollarda. Gövdende toz tuttu çılgınlıklarım usulca, protokolsüzce.

Uzak yanımda, yakın kalbim. Kendini bilmez bulutlar dolaşıp durdu tepemizde. Ay yoktu, yıldız yoktu kimi gecelerde. Kara bir tahtaydı sanki gökyüzü başımızın üstünde. Kalabalığı tattım içime, yansıyan ılgımında. Köhne bir tütün tabakası refakatinde, binlerce sigara yaktım gözümde büyüttüğüm eski sevdalarım.

Sıkıldım sana koştum, hüznümlendim sana. Sen toprağa kök salarken yağın yağmurunu sevdim gizlice. Usanmadan pansuman yaptı yaprakların yarama. Ben suskunluğu nüfusuma geçirirken türküler söyledin hışıltılarınınla. Akrep yelkovanı kurşunlarken kafa tuttun akrebin acımasızlığına.

Gürlemeye başlayınca içimdeki karayel

durulmayı öğrettin sabrın kıyısında. Dağınca üstüme burungunun külleri, pervane olup savurdun saçınıları ihtişamınla. Söyleyemediğim ve de sökemediğim ıstıraplarım kalkınca şaha, kırmızı güller açtırdın avuçlarımda.

Yağın karı dağlar bilmedi. Sen bildin, ben bildim. Mahşeri, beşer yaşamadı. Sen yaşadın, ben yaşadım. Anlaşılmadığımı anladığım gün, ağaççaya çevirdim sancılarımın bütünü. Sen ısıttın sadece, sen hissettin sızılarımı. Söküp aldılar bağırdımdan güneşi, ayı. Didarınla yeniden doğdurdun hem kâmeri, hem şemsi.

Her şeyin siyah olduğu aynalarda gökkuşağını yansıttık birbirimize suretimizle. Dolaşırken zifiri karanlık kuyularda, kristaller gibi ışıdık, ısıttık birbirimizi. Sırdış olduk. Derttaş olduk. Dökerken yapraklarını, beraber azaldık hazan mevsiminde. Birlikte çoğaldık ilkyazda, dal budak yeniden yeşerince. Şah damarlarımıza büründük, mütemediyen, karşılıklı.

Senin kentine bölünmüş rüyalar sürükledi beni. Acılar sere serpe dillimin ucuna kilitlendi. Kilitli kapılar ardından tereddütsüz sen duydun iç sesimi. Ustaca sakladın hüznlerini. Her defasında şen yüzünle karşıladın sıladaki kalbimi. Sürgünün içinde, sürgünde biri olmaktan kurtardın. Kollarınla sarmalayıp gövdenin içine zerk ettin beni.

Gün oldu sisli tepelere büründü başım. Dağıttın başımdaki sisi, dumanı. An geldi akarsu misali çağıladı göğsüm. Bardak bardak, kova kova boşalttın sinemdeki taşkınlığı. Delik deşikti ömür urbam, cepkenim.

Yamadın esvabımı, kıyafetlerimi. Sağ olmak kudretli olmak değildir her zaman. Gücsüz düştüğümde düştüğüm yerden sen tutup kaldırdın beni.

Devasa yalnızlığımın fersude sayfalarını çevirirken defterime anılar eklememe neden oldun dostluğunla. Çıgıllıklarımla sardığım ikinci sonralarını, geceye varmadan şafağa ulaştırdın kudretinle. Ağladığımda yaprak döktün.

Güldüğümde filizlendin. Gövdende uyudum. Köklerinde uyandım. Annem gibi sevdin, babam kadar esirgedin. Batur koydum adını. Kahraman, yiğit, savaşçı... Ölünsüz kahramanıydın sen Aras'ın.

Menzilin farklıydı insanlardan. Hiçbir randevuna geç kalmadın mesela. Sırtımdan vurmaya yekinmedin, seni arkama almam gerektiğinde. Kalbinle dilinin lisanı birdi. Biri ak derken kara demedi diğeri ayarsızca. Kürkle, kaftanla değil, tam takır kuru bakır bastın beni bağrına. Kalem bile kâğıda kulsarken gizlediği gizleri sen çelikten zırh kuşandın Aras'ın sırlarına.

Huzursuzum. Birkaç gündür şapkaklı adamlar gelip gidiyor huzurumuza. Duydum. Yola katacaklarmış yer yurt bildiğimiz meskeni. Acımasız bir baltayla gövdeni kökünden ayıracak, sonrada asfalt, mozaik ne varsa dökeceklermiş üstüne anavatanımızın. Batur ölürse Aras yaşayabilir mi?

Sırtımda Araf'ın taşları. Dolaştım durdum; vali, muhtar belediye başkanı. Kalbimi büsbütün söküp koydum önlerine. Yalvardım, olmadı. Yakardım duyulmadı. Tarih atmışlar evrak diye önüme koydukları resmî bir belgeye. Yarın sabah infaz edeceklermiş benim kadim dostumu.

"Doluya koydum almadı. Boşa koydum dolmadı." Gece boyunca, ölüme beş kala bir kelebeğin kanatlarında dolaştım semayı. Yarım kalan öykümüzü tamamlayıp çekmeceme yerleştirdim. Kararım karardı. Güneş sökmeden hayata paydos zilimi çalacaktım. Aras'ın

paydos zili Batur'unkinden önce çalmalıydı. Kızıp, öfkelenecek, hüzünlenecektin önceleri. Baltayı gövdene dayadıklarında, yaslandığı dağın yıkılışını görmeye dayanmayacağını anlayacaktın ahbabının.

Plan tamamdı. Saat beş gibi yola koyulsam şafak sökmeden gönüldaşıma ulaşacaktım. Hızlıca yürümeye başlamıştım. Yaşam poyrazı bedenimi uçururcasına üzerime esiyordu. Son sürat susmaya doğru gidiyordum. Kısa bir süre sonra gözkapaklarım kepenklerini kapatacağı. Enseme yapışan göçebe bir dirim, soluk alıp verişlerimi düzensizleştiriyordu.

Çok zaman geçmeden varmıştım. Kötürüm bir kaya taşı duruyordu omuzlarında. Gücüm yetmiyordu dostumun omuzlarındaki kaya taşını kaldırmaya. Gövdesinin en kalın bölümüne tırmandım usulca. Cebimden çıkardığım urganı sıkıca doladım dallarından birine. Bilirdim vicdan azabı duymazdı ölüm. Avucumda sımsıkı tuttuğum bir notla yavaşça boşluğa bıraktım bedenimi. "Beni anılarımın bittiği yere gömün."

Çarp, topla, çıkar, böl. Ölüm bizzat ölüm eder. Düşünce takvim yaprağı, etkisiz eleman oluyor yaşamak.

Yüksek tepelerde hem kuşa hem yılanla tesadüf edebilirsin fakat biri meramına sürünerek öteki uçarak yükselmiştir.

(Cenap Şahabettin)

KISMET Mİ GAYRET Mİ?

Fatma ÇETİN KABADAYI

"Olmaz, bu da olmaz bak gör... Hastalıklıya çıkmış adı. Herkesin dilinde!"

"Deme öyle Kadriye Hanım, kızımızın bir şeyi yok, biraz hassas o kadar."

Aslında konunun hassasiyet olmadığını Selim Bey de biliyordu. Bu işin ne kadar önem arz ettiğini bugüne kadar düşünememişlerdi. Küçükken kulaklarını elleriyle kapattığı zamanlar gözünün önüne geldi Selim Bey'in. Kıvrık kabarık saçlarını arkaya atmayı düşünmeden kapatırdı kulaklarını.

Daha üç beş yaşındaydı o vakitler... Şimdi otuzunu bitirmiş, babasının yufkacı dükkânında çalışan hanım hanımcık bir kız olmuştu. Olmuştu ya kismet mi kapalıydı yoksa açılan kapıları kendi eliyle mi kapatıyordu akıl sır erdirmek mümkün değildi.

Salondaki bütün eşyalar -vitrindeki biblolar, duvarda sessiz çalışan saatin rakamlarına kadar- karı koca tarafından tek tek süzüldü. İkisi de Dilruba'nın hazırlanmasını bekliyordu.

Muhtemelen bu sefer de sonuç yine olumsuz olacaktı. Ama hatırını kıramadıkları Kasap Ahmet'in memur yeğenini bütün mahalle günlerce övmüştü. Dilruba, görüşmelelere karşı değildi. Herkesle görüşüyor ama hep hayal kırıklığı ile dönüyordu.

Nasıl da güzeldi biricik kızları. Boylu poslu, becerikli, tertipli, gereksiz konuşmayan, olur olmaz şeye gülmeyen, ince fikirli, yardımsever. Ay parçası gibi yüzüne bir bakan bir daha bakar, derin mavi gözlerinde kaybolur, bu nur yüzlüden doğacak çocukları tahmine koyulurdu. Sesinin naifliği insana huzur verirdi. Kur'an okuduğu geceler, pencereden sokağa zor duyulan makamını duyup gıpta etmeyen kalmamıştı. Dilruba dedin mi oğlan annelerinin içi giderdi. Yufka açışını dakika-

larca seyreden müşteriler olduğu dahi konuşulurdu.

"Çocuk boylu posluymuş, evi barkı da varmış, tutumluymuş ama gezip görmeyi de çok severmiş. Sıla-i rahmi ihmal etmezmiş. Akraba bağlarına önem veriyormuş. Ana babaya düşkünmüş, daha ne olsun..."

"Sessiz olsun yeter" diyerek güldü adam. Kızını tanıyordu. Sessizdi. Çok konuşmazdı.

Mizofoni hastalığı yüzünden evde sakız bile çiğnetmezdi. Çalışmaktan kalan zamanında ev düzeni ve temizliğine destek olduğundan dolayı da fazla arkadaşı yoktu. Arkadaş edinemeyiş hastalığından da kaynaklanıyordu. Gitgide içine kapanmıştı. Son görüştüğü kişi de onun bu hastalığı ile dalga geçmiş, yemekte kaşık çatalı birbirine sürterek masadan kalkıp gitmesine sebep olmuştu. Önceki daha bir tuhaftı, çay bahçesinde yaprakların hışırtısına zor katlanırken çayı höpürdeterek içmesi, anahtarlığını sallayıp durması onunla asla evlenemeyeceğini ispat eder gibiydi. Hele huzursuz bacak sendromu nedeniyle gıcırdayan masayı diziyi sallıyor olması tahammül edilemeyecek kadar vahimdi.

"Hatırlar mısın hanım, geçen yıl mayısta görüştüğü mühendis bir çocuk vardı. Berberde rastladım, evlenmiş, eşi hamileymiş. Dilruba'yı sordu laf arasında. "İyi" dedim. Elinde salladığı tesbihini hemen cebine soktu, gülümsedi. Kismet işte... İyi çocuktu ves-salam..."

"Hamza'nın oğlu da çok iyiydi. Onu da kaçırdı. Müteahhit idi hani, neymiş yemek yerken ses çıkarmış. Çiğneme ve yutkunma sesinden bizimki harap olmuş. Ayol, salatalık yerken herkesin sesi çıkar. Biz alıştık sessiz yemeye de elin adamı ona mı dikkat edecek?"

İnan Selim Bey, geçen akşam mutfakta koli bandını açarken sesi duyup gelecek diye balkona çıktım."

Gözler yine salondaki eşyalara gitti. Bu yirmi yıllık koltukların ayakları özel olarak sarıp sarmalanmıştı. Aksi takdirde temizlik esnasında çekerken çıkardığı ses Dilruba'yı da çileden çıkarırdı.

"Kız görüşmedeyken çekirdek mi çitlesek bey? Kaç gündür canım çekiyor doğrusu."

"Olur, onu damat adayının yanına bırakınca dönerken alırım," Selim Bey başını sallayarak gülümsedi.

"Tuzlu değil mi?"

Dilruba, çantasını koluna takmış, gelmişti. Beline inen dalgalı saçları her adımında raks eder gibiydi. Üzerindeki açık mavi boydan boya önü düğmeli elbisesinin üzerine beyaz boncuklardan oluşan uzun bir kolye takmıştı. Kolyesi ince beline dolanan kemerine kadar sarkıyordu.

Dilruba ve babası evden çıkarken annesi her zamanki gibi mırıldanarak dua ediyordu.

"Hayırlısı olsun" diyordu. Mutlaka evlenecek diye bir şey yoktu ama torun torba sahibi olsa fena olmazdı. Kızına beyaz gelinlik çok yakışır, yufka açmaktan yorulan o narin eline bir evlilik yüzüğü de.

Komşu kızları evlendikçe buruk bir sevinç yaşardı kadıncağzı.

Lokantanın girişinde arabadan inen Dilruba babasına teşekkür ederek içeri girdi. İki katlı, cadde üstünde bir yerdı burası. Damat adayı sürekli geldiği mekân olduğu için burada görüşmeyi teklif etmişti.

Kapıda kendisini karşılayan garson, Mehmet Bey'in bulunduğu mekâna kadar ona eşlik etti.

Lokantanın üst tarafında, balkon kısmındaydı. Bahçeye bakan, manzarasıyla iç açan bir yere oturmıştı. Dilruba'yı görünce ayağa kalktı, ceketini düğmeledi. Bir kaç adım ilerleyerek tokalaştı.

Sandalyeyi kaldırarak geri çekti, Dilruba oturduktan sonra da aynı şekilde yerleştirdi.

"Çok bekletmedim umarım, tam iki demıştiniz. "Hayır, rica ederim, ben de beş dakika önce geldim," diyerek gülümsedi Mehmet Bey. Ellerini dizlerinin üzerine koyması, gözlerine bakarak konuşması Dilruba'yı etkiledi.

Oysa yine masaya yayılan kolları, masanın üzerine bırakılan telefon ve anahtarları göreceğini düşünmüştü.

Garson mөнüyü önlerine bıraktı. "Hoş geldiniz efendim, ismim Mahmut, hizmetinizle ben ilgileneceğim efendim."

İkisi de ne yiyeceklerine karar vermeye çalışıyordu. Dilruba, seçtiği yemeği parmağıyla Mehmet Bey'e gösterdi.

"Güzel seçim, benim gönlümden de o geçiyordu inanın."

Siparişi verdikten sonra kendisini anlatmaya koyulan Mehmet Bey, ellerini büyük bir ustalıkla kelimeleriyle bütünleştiriyor, ses tonundaki vurgularla dikkati sürekli kendinde tutuyordu.

"Üç yıldır da bu şirketteyim. Arkadaş ortamımız da iyi. İşine severek gitmek insan hayatında en güzel şanslardan bence. Bir diğeri de elbette eş seçimi..."

Birden sustu. Bir sesi duymaya çalışır gibi kulak kesildi. Hiç ses yoktu. Bahçedeki ağaçlar dahi sallanmıyordu. Tek duyulan kısa aralıklarla süregelen bir tık sesiydi. Garsona seslendi.

"Af edersiniz, musluğunuz mu bozuk?"

"Evet, ama bunu nerden biliyorsunuz?"

"Sesi kulaklarımı tırmaladı. Konuşurken dikkatimi dağıttı. Bu alanı tercih etmemin sebebini biliyorsunuz. Neden tamir ettirmediniz?"

"Aslında sadece damlatıyor, inanır mısınız bugün elimiz değmedi."

Mehmet Bey, Dilruba'ya bakarak müsaade istedi.

"Dilruba Hanım, bu sesle yemek yemem mümkün değil, müsaade ederseniz iki dakika musluğa bakıp geleyim."

"Elbette..."

Dilruba şaşkınlıkla arkalarından baktı. İlk defa bir ses dikkatini çekmemişti. Çatal bıçak tabak sesi duyulmayan yeri tercih etmesi onun da seslere karşı duyarlı olduğundan olabilir miydi? Hayır hayır, böyle bir tevafuk mümkün değildi.

Birkaç dakika sonra musluk sesi kesilmiş, Mehmet Bey yerine oturmuş, yemekler önlerine gelmişti. O kadar kibar yiyordu ki Dilruba kendisi ses çıkarıp onu rahatsız etmekten korkuyordu.

"Mahmutçuğum, güzel bir müzik yok mu, yemeğimize eşlik etseydi, Dilruba Hanım da uygun bulurlarsa tabi"

"Elbette, iyi olur," dedi Dilruba.

Mahmut ezilmiş, büzülmüş sonunda çekinerek konuşmaya başlamıştı.

"Efendim, aslında iyi olurdu fakat ses düzeninde sorun var, alttan bir hışırtı geliyor, sizi rahatsız etmemek adına..."

"Anladım, öyleyse kalsın, bu durumda o sestten dolayı müziği duyamam ben."

Garson gittikten sonra cacığından bir kaşık alan damat adayı, sessiz bir yutkunuştan sonra ağzını peçeteyle silerek;

"Bana burada cacığı rendeleyerek hazırlıyorlar, artık ahbap olduk," diyerek gülümsedi.

Gülerken dudaklarının kenarındaki çizgilerle çok daha çekici görünüyordu Mehmet Bey. Dilruba iyice şüpheleniyordu. Karşısında oturan bu yakışıklı adamda da aynı hastalık olabilir miydi sahiden? Belki de teşhis konmamıştı. İlacı olmayan bir hastalık olduğundan kendisi dâhil kimse de bilmiyor olabilirdi.

Lokantadan çıkarken Mehmet Bey kâğıt paraları uzattı. "Üzeri kalsın" dedi. "Bozuk para sesine dayanamıyorum biliyorsunuz."

Garson, kasadaki adam ve Dilruba gülümsedi. Hepsi aynı şeyi mi anlamıştı sahiden?

Mehmet Bey, arabasının kapısını açarak önce Dilruba'yı bindirdi, garsona bahşiş vermeyi unuttuğunu söyleyerek bir dakika müsaade isteyip kapıyı yavaşça kapattı.

Mahmut kapıda bekliyordu. Cebine parayı sokarken fısıldadı:

"Harikaydın dostum, patrona da teşekkür ettiğimi söyle, sonra uğrarım. Bu iş olursa dileyin benden ne dilerseniz."

"Geçici de olsa musluğu bozma yeter abi. Sen hayırlısıyla kızı al da gerisi mühim değil, ben sonrasını düşünüyorum, ölene kadar numara mı yapacaksın?"

"Belki de alışırım, insan sevdiği için her şeye katlanır, değil mi? Çayı sessizce karıştıramazsam şekeri bırakırım ama Dilruba'yı asla."

Garson gülümsedi. Kısmet mi gayret mi diye düşündü içinden?

Beyaz araba lokantanın önünden ayrı-

lırken Dilruba derin bir nefes aldı ve kendisi bile duyamayacağı şekilde sessizce bıraktı. Ne dışarıdan ne içerden ses geliyordu.

İşte huzur buydu. Sessizlik... Bu iş kısmet işi mi gayret işi mi yakında belli olacaktı.

OZAN FEDAI KOÇ BABA'YA

Şu yalancı dünyadan birer birer döküldük
Feleğin de çarkını döndürüp gittin Baba!
Tütmez ocağa bazen ateş, bazen de küldük
Aşkın nârını tende söndürüp gittin Baba!

Dibi tutmuş kazanda şiir sıyrıp yerdik
Bir nala bir mihına vurup ne çok gülerdik!
Gün battı ne sen ne de ben tamamına erdik
Dertleri yüreğime bindirip gittin Baba!

Yektadır vatan sevdan sazın sözün de yekta!
Tespah yaptım sükûtu kara yerden bir bak da,
İlletin pençesine düşüp dimdik ayakta
Yıkılmadan beni de kandırıp gittin Baba!

Yangınlarda sazınla gezindin diyar diyar
Ne yaz gördün ne bahar mevsimler hep sonbahar
Kışlar sende konaklar, konaklarda sözün var
Dilinde kelâmını dondurup gittin Baba!

Beyaz giydi mevsimler ölümün rengi beyaz
"Ya al canımı ya da azad et" Hakk'a niyaz
Gittin bir mart ayında bilmem ki gelir mi yaz?
Sazında selamını kondurup gittin Baba!

Mustafa AYVALI

BOŞLUK

Gökler de dolduramadı bak
Bıraktığın boşluğu
Kinayeler, semboller yırtınsın

Güneşin mi ateşi çok, yoksa yüreğimin mi
Ki yansımasından bile korktun sevgili
Mecazların dizinde derman yok şimdi
Varsın imgeler ikiye yarılsın!

Kalbim gövdemde öğretti bir yamalık...
Hangi hüznün, hangi sözcük lisan olur çılgılıma
Hangi enstrüman dile getirir bantelimi!
Yağmurlar geceler boyu ağlasa ne çıkar?
Yüreğimi emziren gökyüzünden kimin haberi var?

Anladım ki
İncitmekten korkarken incinirmiş insan
Kaygan ruhlarla dans edilmezmiş!
Ve armut demeden kayboluverirlermiş körebede

Madem gidecektin
Bu merhabalar pinokyo...
Kördüğümle kör etmiş seni
Sevginin s'sinden söz etmiyorum bile
Mısralar varsın saçını yolsun!

Emine Gülden GÜZEL

SOKAKTAKİ ADAM

Şiirler yazmaktı gerçek muradım,
Aşka dair, dosta dair, dostluğa dair.
Sevenler, sevilenler, insanlar için...

Güzel duygulardı malzemem,
Çirkinliğe yer yoktu mısralarımda.
Hikâyeler karaladım bazı günlerde,
Güzel şeyler düşünerek, gelecek için.
Tozpembe hayaller vardı gönlümde,
Kenar mahalleler, şekilsiz evler,
Yazılmak, çizilmek, duyulmak için...

Kahramanım "SOKAKTAKİ ADAM"dı,
İzledim günlerce, anlamak için.
Evine, eşine, yurduna bağlı
Olmasa da cebinde beş parası,
Hep çalışan, hep didinen, hep seven
Dert etmeyen, yüzü gülen, hep gülen...
İsyan mı? Hiç aklından geçmeyen,
Sadece inanan, çalışan, seven.

Bir yavrunun sürünmesi eşikte,
Diğerinin ağlaması beşikte,
Onu yalnız bunlar mutlu etmekte.
Her çaba, her uğraş hep onlar için.
İstikbal bekleyen çocuklar için...

Ve günlerden bir gün, kara mı kara,
Birkaç insan geldi bilmem nereden.
Bu insanlar sanki kötülük için,
Sırf bunun için yaratılmışlardı.
Oysa onlar da dokuz aylık,
Bunlar da dokuz aylıklardı.
Lakin bilinmeyen bir fark vardı...

Ve sonra, sonrası olmayan bitiş...
Sallandı sarsıldı, çöktü toprak dam!..
Yıkıldı, yakıldı tozpembe dünya,
Her açıdan, her ölçüyle tükeniş.

Ve iki eli de şakaklarında
İlk kez kederlendi o mutlu adam...
Ve büyü bozuldu bunun ardından,
Kaçtı ilham perim dağlara doğru,
Kafamda cevapsız binlerce soru,
Kahrolsun daktilom, kâğıdım, masam...

Mustafa ACAR

BİR ŞİİR BİR YORUM

Tamilla ALİYEVA

PAYE İSTEMEM KULDAN!

Düzenbaz sevgilerin, yürekte yeri yoktur
Paye istemem kuldan, Ulu Tanrı'dan gelsin
Şan, şöhrete meyiletme, ucu zehirli oktur
Paye istemem kuldan, Ulu Tanrı'dan gelsin

Etiketin yüz para, ten toprağa düşünce
Yaş dökülür gözlerden, dökülür ince ince
Hasetlik kötü şeydir, gönül kazan kendince
Paye istemem kuldan, Ulu Tanrı'dan gelsin

Hoş görüsü az olan, koza vermez dut olan
Kıskançlığı başka dert, nezaketi kıt olan
Kibirle yoğrulan öz, adı insan, fert olan
Paye istemem kuldan, Ulu Tanrı'dan gelsin

Kadir ACI

Sayın Kadir Acı'yı bu güzel şiiri için kutlarım. Şiirin ismi mecazdır: Kuldan Paye İstemek. Mesaj aynıdır. Payeyi kuldan değil, Allah'tan isterim. Şiirdeki düzenbaz ifadesi halk dilinden geliyor, çok kullanılır. Burada düzenbaz sevgilere ait, şair asil sevgi istiyor. Düzenbaz değil. Şiirin ikinci mısrasında bizim dediğimiz fusunce açıklanmıştır. Allah beni övsün, kul değil. Kul burada köle anlamında kullanılmamıştır, insan anlamındadır. İnsan Allah'ın kulu ya! Dinimize saygıyı burada diğer bir usulle görmekteyiz. Şan-şöhret leksik vahittir, sinonimdir. İnsanlara nasihat verir şair, şan şöhret geçicidir, onlara meyil etmeyin. Şan/şöhreti zehirli oka benzetir, mecazın teşbih türü. Etiket yabancı kelime, düşünce mecaz. Ten toprağa düşünce etiket çok ucuz, yüz para. İnsanlara ölümün ne olduğunu söyler. Ölümden konuşurken. Yaşlı gözler gelur göz önüne. Hasetlik ve gönül kazanmak antonimdir. İnsanlara mesajdır. Hoş görüşün onfminden konuşur şair. Ardınca, şair kıskançlığın kötü olduğunu, nezaketin önemini dile getirir. Bu yönüyle şiir didaktik nasihete önem veren eser gibi dikkati çekiyor. Şair kibirin kötü olduğunu söylemeyi de unutmuyor. Buradaki fert, insan sinonimdir. Dinimize sevgi, insanlara saygı aşılayan şiiri için Sayın Kadir Acı üstadımı kutlar, şiir patikasında uğurlu yolculuk dilerim.

GERÇEK BİR GÖÇ HİKÂYESİ

Alaeddin İKİCAN

Cennet misali köyümüzün ne olacağı bilinmiyordu. Hangi ulusun çetelerinin köyümüzü basacağı, evleri yakıp yıkacağı meçhuldü. Zira köyümüzün bulunduğu Batı Trakya kırsal yerleşim yerleri bir Osmanlı, bir Bulgaristan, bir Yunanistan toprağı oluyordu. Balkan savaşları sona ermiş, yakıp yıkılan evlerin arasında kışın ayazını yazın kızılığını hissettirmeyecek mekân çok azdı.

Yer şu anda Yunanistan sınırları içerisinde kalan Batı Trakya bölgesinde Kavala İli Drama İlçesi Loftışta Kasabası Proboyna Köyü.

Bahçede iki pilinin (tavuğun) altından yumurtaları alıyordu. Sanki fırtına öncesi sessizliği bozan anasının gür sesi kulaklarının zarını patlatıyordu.

-Hüseyin! Kardaşın Hasan'ı da al tetenlere koy git (teyzelere koş git) onlarla bağa gitçeniz, canınıza eyi bakın.

Hüseyin'in ise zevkine diyecek yok, sıcak yeni çıkmış üç tane, hem de sarı kabuklu yumurta var onlara bakıyor, zevkten dört köşe oluyordu. Keyifli keyifli sırtırken annesinin pençeleri omuzundan tuttuğugibi onu havaya kaldırıyordu. Hayallerinin arasına reklam girmişçesine suratı dondu kaldı.

Hüseyin on iki, kardaşı Hasan on yaşındaydı. Bağda yumruk kadar cevizler çok iri kayısı, armut, ayva ve envay çeşit meyveler vardı. Üzüm salkımlarının bir tanesi iki kilo gelebiliyordu. Bağa gideceklerini duyunca sevindi.

-Anaaa! kardaşım gelmesiin. Ben yalnız gideyim.

-Olmaz!

Kardaşın sana emanet der gibi dramatik bir bakışla ensesine okkalı bir şaplak atarak, kabalarına da bir şamar vurarak tete-

lerine kovaladı. Teteleri Hüseyin ve Hasan'ı çok seviyordu, aralarında iki yaş olmasına rağmen ikiz gibiydiler. Teteleri onları o gün her zamankinden daha sıcak, daha sevecen sarmışlardı. Sanki yeni ocakları burası olacak gibi bir yakınlıkta. Annesi Hüseyin'e bir kumanya kardaşına bir kumanya hazırlayarak ellerine tutuşturdu.

Yola koyuldular, teteleri köyün dışında, bağları ise yaklaşık üç dört evlek ötedeydi. Tetesi (komşu teyzeleri) kapıda karşıladı.

- Anaaaa Hüseyin'imle Hasan'ım gelmiş, gelin gelin canlarım benim, deyip bir sardı bir sardı ki, sanki iki sevgilinin buluşma anı gibiydi. O gün farklı bir ilgi, farkı bir sevgi kendini perdenin arkasında gösteriyordu adeta.

Öküzleri arabaya koşan eniştesi bir çırpıda onları arabaya attı, Teteleri (komşu teyzeleri) ailenin diğer bireyleri de arabada yerlerini alınca eniştenin gür sesiyle araba hareket etti. Harç hurç cagırt cugurt gibi kağını arabası misali sesler çıkararak yola revan oldular. Belki yaya gitseler daha hızı giderlerdi amma o kadar eşyayı götüremezlerdi.

Sonunda bağa geldiler. Çadır kurdular, geceler geçti gündüzler geçti ama eve gitmiyorlardı. Annelerini, babalarını, ağalarını özlemişlerdi, ama köye dönmüyorlardı.

Ara ara tetesi eline bir torba alıp, bir de matara suyla her gün belli saatlerde bağın yan tarafında çukur gibi bir yere gidiyordu, Dönüşte yanında getirdiği malzemeler bulunmuyordu. Onların yerine boş matara ile dönüyordu. Onları oraya niye götürüp bırakıyordu, Hüseyin buna bir anlam veremiyordu. Bir gün kardaşıyla gözleri yaşlı olduğu halde orada gezerken tetesinin gittiği çukurun önü-

ne geldiler, çukur adeta bir mağara gibi derine iniyordu. Merakla birbirlerine baktıktan sonra Hüseyin kardaşına:

-Sen yukarıda kal ben aşağıya ineceğim, dedi. Gerçekten mağaraydı, ileride bir ışırtı duydu, ürperdi, nefesini tutmuş soluklanamıyordu.

Bir de ne görsün? Öldürüldü diye bildikleri Emin amca ve arkadaşı orada, dimdik ayakta duruyordu. Birbirleriyle hararetle konuşuyorlardı, ama neydi konuştukları? El ve yüz hareketlerini çözemiyordu. Onu görmesinler diye taş aralığına yapışmıştı. İçeri doğru girdiklerinde kendisini kamufle ederek ve yine yukarı doğru sürünerek toprağın üzerine çıktı. Kardaşı Hasan heyecanla bembeyaz kesilmiş bir halde Hüseyin' in suratına bakarak:

- Ağa aşağıda ne vardı, yılan mı gördün?

-Yok! Dedi, hemen tetemlere gidelim diyerek kardaşının kolundan tuttu. Tetesine koştu. Derme çatma çadırın önünde odun yakmış çamaşır için su ısıtıyordu tetesi.

-Teteee tetee, diye bağırarak koşuyordu. Tetenin yamalı eteklerine sarıldı. Korku ve heyecan ile:

-Ben gördüm, iki kişiydiler. Emin ağamı gördüm, diyerek sanki bir define bulmuş gibi tetesinin (komşu teyzesi) kardaşı ve öldü bilinen Emin ağayı gördüğünü bağırarak söylüyordu. Tetesi bunu duyunca sevinçten onu saracağını beklerken, aşkıyla sert bir şamar patlattı suratına.

-Sen ne aramaya gittin oralara, niye buradan ayrılıyorsunuz, dedi. Kardaşına da bir tokat vurdu.

-Sakin kimseye söylemeyin onlar orada yaşamak durumunda, deyince tekrar şaşırdı. Zira yaşanacak yer değildi. Sanki hapis gibi o mağarada kalıyorlardı. Nereden bilsinler ki onları arayan Yunan çetelerine öldüklerini söyleyerek orada gizlediklerini, tetesinin her gün su matarası ile yiyecek getirdiği o mağaranın düşman toprağındaki vatanları olduğunu, orada Türk askerleriyle iletişim kurmaya çalışarak istikballeri ve yarınları için kafa yorduklarını, plan yaptıklarını, nereden bilebilirdi ki?

Hüseyin kardaşıyla dereye indi, hâlâ anlayamamıştı, öldü diye bilinen Emin ağayı mağarada gördüğünde, sevinçle kendilerine

haber verdiği sırada niye tokat yediğini, ama bir şeyi anlamıştı. Her gördüğünü her yerde söylememesi gerektiğini anlamıştı. Zira artık gizlilik ortadan kalkmıştı, bir şekilde Yunan çeteleri o mağaraya baskın yapacaktı. Aradan iki gün geçmedi ki bir grup eşkıya pis sakallı, saç sakal birbirine karışmış sanki kırk yıldır sakal tıraşı olmamış bir şekilde nara atarak anlayamadıkları bir dille mağara tarafını işaret ederek atlarıyla oraya gidiyorlardı. Bir zaman geçtikten sonra tekrar çadırlarının önünden nara atarak ve anlamadıkları dilden konuşarak hızla uzaklaştılar. Meğer onlar gördükten sonra Emin ağa ve arkadaşı orasını terketmiş, iyi de yapmışlar, çünkü onlar duyulduğu zaman yunan eşkıyalarının geleceğini biliyorlarmış. Tetesi hâlâ ona kırılgan niye nara atarak bağırarak orada olduklarını söyledi diye, çünkü o günden sonra su ve katık mağaraya gitmiyordu. Emin ağalarına ne olduğunu bilmiyorlardı. Ama bildikleri bir konu varsa da uzun süre sessiz ve gözleri gülmeyen tetesinin sevinçle kendilerine doğru gelerek:

-Haydi, haydi hazırlanın büyük mübadele için anlaşma olmuş Türkiye'ye gidiyoruz. Orada çeteler yok, sefalet yok, gizlenmek saklanmak yok. Atatürk'ün memleketi var, vatani için can atanlar var, bize orada kimse zarar veremez, ölmenden önce bir Türkiye'yi görsem diyordum, Allah'ım sana sonsuz şükürler olsun dualarım yerini buldu. İstanbul var ya İstanbul yedi düvelin göz koyup alamadığı, muhteşem canların kan akıttığı yer İstanbul. Bizans'ın yıllarca payitahtlığını yaptığı yer İstanbul. Osmanlının yedi kıtaya hükmettiği şehir İstanbul, orası anlatılmaz kuzucuklarımız yaşanır. Hayallerimizde zenginleştirdiğimiz ama ulaşamadığımız yer İstanbul, İstanbul'un da yer aldığı Türkiye'ye gidiyoruz mübadele anlaşması olmuş, haydi haydi hazırlanın ölmeden önce görmeyi nasip edecek inşallah Allah'ım Türkiye'de, nereye iskan koyarlarsa koysunlar, kırdan da olsa şehirde de olsa Türk toprağı olsun yeter. Çok şükür rabbim, çok şükür, diye dua ederken dilinin çözöldüğü o anda gözleri Hüseyin ve kardaşına ilişti.

Hüzün dolu bakışlarla onları süzüyordu. Gözlerinden damlayan yaşları hissediliyordu.

Rengi kızıl bir al renge döndü. Geldi bir koluyla Hüseyin'i, bir koluyla kardaşı Hasan'ı sardı. Kokluyordu, öpüyordu, bağrına basıyordu.

- Yok, yok, aa, yok sizi de götüreceğim, burada bırakmam, bizim çocuklardan derim. Sizi göz göre göre Yunanlıların eziyetine bırakmam, olmaz geleceksiniz. Siz bana İbrahim ağamın emanetlerisiniz. Onlar sizler için, bizler için can verdiler. Sizi de onların kaderine bırakmam, bırakmam, bizim çocuklardan derim, derim ya inanırlar, beraber değil miyiz, diyordu ama sanki kendi bile dediklerine inanmıyordu. Çocuklar ise şaşkın şaşkın birbirlerine bakıyorlardı. Onların da nefesleri tıkanmış, yutkunuyorlardı, konuşmak istiyorlar sanki dilleri lal olmuştu, konuşamıyorlardı. Nereye gideceğiz? diye düşünmeden edemiyorlardı tabi. Ama onları sahiplenmiş gibi acıyor misali bakıyordu onları acımağlı süzüyordu.

- Yok yok geleceksiniz, tabi siz bize emanetsiniz kim kaldı ki sizden size sahip çıkacak kim var, ben daha ölmedim. Şerefsizler kanınızı sülalenin topunu temizledi. Sizi bırakmam. Türkiye'ye siz de geleceksiniz.

Çocuklar şaşkındı. Türkiye büyük memleket. Adı büyük şanı büyük, masal gibi kasabalar, kahraman askerleri var, her şeyden önce ninni niyetiyle geceleri kahramanlıklarını anlatırken onları uyuttukları, unutulmaz Atatürk'leri var, hayal miydi bu? Teteleri (komşu teyzeleri) mi sayıklıyordu?. İnanıklarına hâlâ inanmadıkları bu duruma adeta bayram yapıyorlardı. Gerçek olabilir mi ki? Gidebilirler miydi diye düşünürken, birkaç gün içinde trenlerin geleceği söylendi. Paket yapabilecekleri eşyaları hazırladılar. Artık inanıyorlardı. Tebdilimekân göründü, hazırlıklar gerçeğin fitilini ateşledi. Bayram şölenleri gibi trenler bekleniyordu. Dolu dolu tren vagonları gelmeye başlayınca teteleri onları da sıkıştırarak vagona attı, ailenin diğer bireyleri de onların ardından trendeydi. Yaşlı kadınlar ile çocukların sayısı erkek sayısına göre çok fazlaydı. Çünkü sağ kalanların çoğu yaşlı kadın ve çocuktı. Her gittikleri durakta vagonlar bir daha sıkışıyor, insanlar biraz daha artıyordu. Ağlayanlar, gülenler, sevinenler hasrete düşenler hepsi farklı imajdaydı. Ha-

yaller yerini kah beklentiye cevap veren, kah alakası olmayan gerçeklere bırakıyordu. Türk topraklarına vardığımızda vagonlardan inen toprağı öpüyor, ağlıyordu. Hüseyin kardaşıyla bu durumu anlamaya çalışıyordu. Ama bilerek, ama bilmeyerek onlar da gördüklerini yaptı. Toprağa yüzlerini koydular, alınlarını yapıştırdılar.

Sanki sımsıcak gelmişti o toprak onlara.

Teteleri (komşu teyzeleri) ağladığı için onlar da ağlıyordu. Ağlarken mutlu olmak, ağlarken gülmek, nasıl bir duyguysa onu yaşadılar. Hazırladıkları kumanyaları büyük bir hazla ve iştahla yedikten sonra tekrar kamyonlarla Kırklareli'nin Pınarhisar İlçesi Yancıklar Köyüne iskan olmak üzere geldiler. İskan yerleri burasıymış.

Kısa bir süre sonra Kırklareli'de tütüncülük yapan "Tütüncü Sülman" lakaplı ağa gibi büyük bir çiftçi ırgat arıyor. Yancık'lara geldiğinde Hüseyin ve Hasan ona önerilmiş. Boğaz tokluğuna artık kaderleri Kırklareli şehir merkezinde tütüncülük ve çiftçilikle geçecekti. Hüseyin daha fazla işe sarılıyor. Yaşı 2 yaş büyük olduğu için sorumluluğunu daha iyi yerine getiriyordu. Hasan burada fazla durmayarak Edirne'nin Abalar Köyünde ağalık yapan birinin yanına girdi.

Kurtuluş savaşı sonrası Türkiye yavaş yavaş tanınmaya başlıyor, büyük savaşın yaralarını sarmaya çalışıyordu. Atatürk, Soyadı Kanunu'nu çıkardığı zaman soyadı almak için Hasan ve Hüseyin nüfus memurunun karşısına çıkar. Nüfus memuru kendilerine der ki:

-Size soyadı veremeyiz, siz reşit değilsiniz, gidin ailenizden en büyüğünüz gelsin, ona soyadı vereceğiz hepiniz ailede aynı soyadını kullanacaksınız.

Hüseyin evin büyüğü edasıyla ve kendinden emin bir şekilde:

-Evin en büyüğü benim trenlerle değiş tokuşta Drama'dan kardaşımla beraber geldik. Ailemizden başka kimse yoktur. Hepsi Yunanistan'da öldürüldüler. Sadece biz kaldık ailede, başka kimsemiz yok.

Nüfus memuru şaşırılmıştı. Sanki ona cevap veren kişi büyümüş te küçülmüştü. Nasıl işlem yapacaktı. Konuşmasına devam etti:

-Peki mübadelede sizi almazlardı, büyüğünüz olmadan sizi kim getirdi yanında, yal-

nız gelemesiniz?

-Tetemlerle (komşu teyzeler), onlar Yancıklar köyünde kaldı, bizde çalışmak için ayrıldık. Ben Tütüncü Sülman ağanın yanında ırgat olarak çalışıyorum. Kardaşım da Edirne’de abalar köyünde bir ağanın yanında çalışıyor. Bizim kanımızdan sülalemizden başka kimse yok.

Nüfus memuru şaşırmıştı. Tütüncü Sülman ve Yancıklar Köyünden teteleri (komşu teyzeleri) Hatice ve Ayşe ile de gerekli araştırmalar yapıldıktan sonra tekrar nüfus dairesine bu iki çocuğu çağırdı. Elini çenesine getirdi. Düşünceli, duygulu ve şaşkın bir şekilde:

-Hımm! Söyledikleriniz doğruymuş. O zaman, mademki Yunanistan’da ailenizden sadece ikiniz kaldınız, mübadelede ikiniz geliniz, başka kimseniz yok. Siz de isterseniz, uygun görürseniz, Yunanistan’dan ailenizden sadece iki çocuk, iki kişi, iki can geldiğiniz için sizin soyadınız da İKİCAN olsun. Ne dersiniz?, derken, gözyaşları tombul yanaklarından süzülüyordu. Çocuklar bir şey diyemediler. Sadece “olur” diyebildiler. Soyadları o günden itibaren İKİCAN olarak süregeldi.

Hüseyin uzun bir süre Tütüncü Sülman’da çalıştıktan sonra evlenmeye karar verdi ve oradan ayrıldı. Başkalarından yarıya icar ile tarla kiralayarak hayatını idame ettirdi. Zamanın ortamında emek gücüne dayalı iş yaptığı için ameleye, çalışacak insana ihtiyaç vardı. Eşinin varlığı ona güç veriyordu ama yeterli gelmiyordu. Bu nedenle zamanın gereği on çocukları oldu. Dördü çocuk yaşlarda rahmetli olunca kalan altı çocuğunun okuması için eşiyile birlikte gecesini gündüzüne kattı. Sağ kalan altı evladını hepsini okutup devlet memuru olmalarını sağlayıp bir baba için son görev olan çocuklarının evlenmelerini de temin ederek 5 Haziran 1998 tarihinde rahmetli oldu. Sağ kalan altı çocuğundan en küçük olanı şu anda okumakta olduğunuz reelden kaynaklı hikâyeyi yazmakla meşgul.

ATLAR

Nerede cihattan cihada koşan,
Kuyruğu duayla örülmüş atlar,
Küffar üzerine köpürüp taşan,
Toynağına yemin sürülmüş atlar?

Zarif dört sütunda heybet dikilir.
Şaha kalktığında yer, gök bükülür.
Maşrıktan mağribe oktur, çekilir,
Zafer yaylarına gerilmiş atlar.

Mesafeler biçer çılgın sürati.
Onunla bir olur mazi ve ati.
Rüzgârı savurur cümle firkati.
Kanı asaletle karılmış atlar...

Altaylarda nakış alevden gözü.
Kafkaslarda anıt nalların izi.
Malazgirt, Kudüs’te övgü denizi.
Cevahir tahtına kurulmuş atlar...

Arzı inletirken, sökölürken tan,
Körüktür nefesi dağları yırtan.
Kızıl yelesinde cihanı tartan,
Tuna boylarında görülmüş atlar...

Akınlarda Allah aşkına talip,
Erlik meydanında erdemli galip,
Sultani fermanı mukaddes bilip,
Özgürlük yenine sarılmış atlar...

Alnındaki mühür cennetten nişan.
Kutlu yolcusuydu Resul-i Zîşan.
Serdara yaraşır ol aşkla koşan,
Burak fitratıyla dirilmiş atlar...

Mücella PAKDEMİR

BİTTİN

Her şey son bulsa da vakti gelince,
Sen benim gözümde çok erken bittin.
Hesap vereceksin bir gün ölünce,
Yüzüne beddua ederken bittin.

Seninle kopardım sevda bağımlı.
Çünkü sen mahvettin gençlik çağımı.
Kalbimde kükreyen yanardağımı,
Soğuk denizlere atarken bittin.

Çektiğim ıstırap olsaydı roman,
Kaleme almaya yetmezdi zaman.
Geceler boyunca hep duman duman,
Başımın üstünde tüterken bittin.

Artık ihtimali yok kavuşmanın.
Utancı geçmez ki dile düşmenin.
Hayatıma kastı olan düşmanın,
Elini haince tutarken bittin.

Söyle insan kaç kez kıyar bir cana?
Ömrümü çürüttüm ne verdin bana?
Çocuksu düşlerle koşarken sana,
Günahın kournunda yatarken bittin.

Nefretinle bozdun aşkın sihrini.
İçimde sakladım oysa kahrını.
Nihayet arsızca kusup zehrini,
En tatlı aşımaya katarken bittin.

Suretimi gören sanınca deli,
Aynalara küstüm gittin gideli.
Kolay ödenemez derdin bedeli.
Dünyamı bir pula satarken bittin.

Dilimden döküldü binlerce yemin.
Bütün yeminlerim kendinden emin.
Gönül limanına gelmesin gemin.
Aşkım ile birlikte batarken bittin.
İbrahim Halil MANTIOĞLU

NİLAY

Şeker sanki, gönlümde tatlı kazandibisin
Mutluluklar sunduğun, çiçek açtığın gibi
Neşe kaynağım, berrak akan sular gibisin
Bahtında açık olsun, ışıık saçtığın gibi

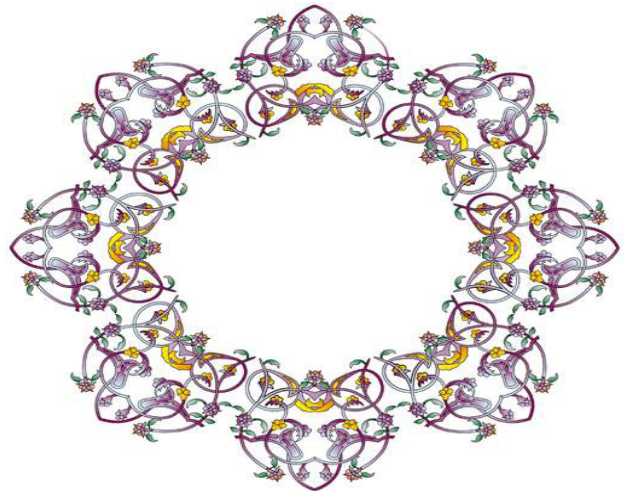
Ay en güzel nereden gözüdür, bilir misin?
Tabi ki Nil nehrinden, bir gece gelir misin?
Dolunayın altında, bir dilek diler misin?
Yıldızlar aydınlatsın, gündüz geçtiğin gibi

Söyle neden çok parlar, iki nehrin arası
Ay parçası şirin kız, elde yürek yarası
Saçlarından dahası, gözlerinin karası
Haramdan da uzak dur, şerden kaçtığın gibi

Neden gözüdür, Ay'ın büyüleyici yüzü
Nehrin ilk çıktığı yer, cennetin arka gözü
Sonsuzluğa açılan, perde gibi gökyüzü
Baharda Gülizar'dan, güller seçtiğin gibi

Sana nazar boncuklu, bir kolye aldım kızım
İstedim ki, yanında olmadığımda kuzum
Uğur olsun takarsın, ekmeğim tadım, tuzum
Helal sana Kevser'den, suyu içtiğin gibi

İsmail KAYA

BİR HAYALİN ARDINDAN – 4

Mehmet CONAĞASI

Orta Asya'da gezmeye devam ediyoruz...

Geçen defa Kazakistan'ın başkenti Almatı'dan otomobil kiralayarak Kırgızistan'ın başkenti Bişkek sınırına gelmiştik. Sınırdaki bizi taksici Kırgız kardeşlerimiz karşıladı. Onlarla anlaşmamız zor olmadı. Kısa zamanda anlaşarak senli, benli olduk. Bizi Bişkek yakınında tek katlı apartlardan oluşan bir pansiyona getirip yerleştirdiler. Ertesi sabah Kırgızistan'ın doğusundaki Karakol şehrine gitmek üzere yola çıktık. Kısa soruşturma sonrasında oraya giden araçları bulduk. Özellikle hep en öne oturuyoruz ki hem manzara seyredeyim hem de şoförle sohbet edelim.

Kırgızistan halkı çoğunlukla kırsalda yaşayan tarım ve hayvancılıkla geçinen insanlardan oluşuyor. Şehir merkezinden uzaklaştıkça Türkistan Bölgesinde karşılaştığımız insanlarla anlaşabilmemiz daha da kolaylaşıyor.

Şehirdeki insanlar Rusça eğitim aldıkları ve çalışma hayatında da Rusça kullandıkları için ana dillerini unutmuşlar. Kısaca söylemek gerekirse bizim köylülerle anlaşmamız daha kolay oluyor.

Bişkek şehri Çince adı Tiyanşan dağları olan ve Türkistan bölgesinde adı Tengri Dağları / Alatau olarak adlandırılan dağların kuzeyinde kurulmuş ve gelişmekte olan bir şehir. Kırgızistan'da birçok yerleşim yerinin adı bizimde Türkiye'de aşına olduğumuz isimlerden oluşuyor. Örneğin bunlardan bazıları şunlar: Balıkçı, Çolpanata, Karakol, Akbulak, Yedioğuz, Kızılsu, Aktepe, Alamedün, Cargalan, Medrese, Taşkömür, Karagöl,

Batıkent.

Kayseri'de de Kırgızistan topraklarında aynı ismi taşıyan Alameddin ve Cırgalan isminde iki köy var. Konya - Aksaray arasında ise benzeri Karakol isimli bir yerleşim yeri bulunuyor.

Bindiğimiz minibüsle Karakol şehrine doğru yola çıktık. Önce Bişkek'in doğusundaki verimli ve yemyeşil bir oavadan geçtik. Solumuzdaki dağ sırasının arka tarafı Kazakistan toprakları, bu dağın ardında da Almatı şehri bulunuyor. Yine bu dağın Kazakistan tarafı zirvelerinde ise meşhur Shymbulak / Çimbulak kayak merkezi bulunuyor. Gidiş istikametime göre karşı dağların ardı ise Çin toprakları olup bu bölgede Çin yerine Hitay kelimesi kullanılıyor. Her zamanki gibi minibüsün önünde oturuyoruz, şoförle sohbet ediyoruz. Araç sürücüsü bize rehberlik etmekten, çevreyi tanıtmaktan adeta keyif alıyor. Bizim Orta Anadolu'da kullanılan tabir olan "ordan ağrı, burdan ağrı" gibi ifadelerini kullandığında oldukça şaşıyoruz. Şoförümüz soldaki dağları göstererek "ordan ağrı" Kazakistan, karşı dağları da göstererek o dağlardan ağrı da Hitay yani Çin toprakları dediğinde arkadaşımınla birbirimize bakakaldık. Aslında mutlu olup sevinmiştik. Ne de olsa aynı ırkın insanlarıydık. Yüzyıllardır birbirimizden uzak olsak da bir şekilde rahatça anlaşabiliyorduk.

Bu verimli ve yeşil ovayı geçtikten sonra, geçtiğimiz muhitin görünümüne özlem duyacak nitelikte çıplak, yanmış ve üzerinde hiçbir bitki bulunmayan dağların arasındaki bir vadiye girdik. Şoföre yanımızdan akan akar-

suyun adını sordum. Çin'den doğan Çu Nehri olduğunu söyledi. Dağlar bittikten sonra tekrar bir düzlüğe çıktık ve meşhur Issık Köl/ Sıcak Göl gözüktü. Gölün yanı başında Balıkçı ve Çolpanata yerleşim yerleri var. Bu göl kış yaz donmadığından ve sıcak olduğundan Ruslar bu iki yerleşim yerlerini tatil bölgesi haline getirip ve birçok dinlenme tesisi kurmuşlar. Hatta bir havaalanı bile yapmışlar. Balıkçı ve Çolpanata yerleşim yerlerinin içinden geçerken buradaki turistik hareketliliği hissedebiliyorsunuz. Kominizim döneminde Rusların tatil için geldikleri en önemli konaklama yerlerden biri olduğu her halinden belli oluyor.

Kırgızistan'da her ulaşım aracına bindiğimizde hemen selam veriyoruz. Türkiye'den selam getirdik diyoruz. Hemen sağ ellerini kalplerinin üzerine koyup gülümseyerek karşılık veriyorlar. Yüzlerindeki mutluluğu görebiliyoruz. Türkiye dediğimizde gözleri parlıyor. Hele bir minibüse bindiğimizde ve Türkiye'den selam getirdik dediğimizde 13-15 yaşlarındaki bir kızımızın nasıl heyecanlandığı gözümün önünden gitmiyor.

Türkistan bölgesinde herkesin kiblesi adeta, hep bizden tarafa yöneliyorlar. Türk'e, Türkiye'ye çok işler düşüyor. Zihnimizde mutlaka abiliğin gereklerini yerine getirmeliyiz, düşüncesi oluşuyor. Geçenlerde oradaki soydaş ülkelerden birinin devlet başkanı, " Tayyip Abi'den 50 milyon dolar istedik, vereceksin dedik. Çünkü Tayyip Abi'den başka abimiz yok." demesi üzerimize düşen sorumluluğu fazlasıyla ifade ediyor.

Türkistan bölgesinde herkes öğrendiği Türkçe ile bizimle konuşmak istiyor. Kimisi filmlerden öğrenmiş, kimisi Türk şirketinde çalışmış, bazıları Türkiye'ye gidip gelmiş. Ya da ülkemizde öğrenim görmüş, okumuş. Bu sebepten güzel Türkçe konuşuyorlar.

Türkiye'de insanlarımız Türkistan bölgesinden gelenlere öyle yardımcı olmuşlar ki onlarda bize bunu hatırlatarak ellerinden gelen yardımı bize yapmaya çalışıyorlar. Karakol şehrinde Aybek isimli kardeşimiz bizi öyle

sahiplendi ki aracı ile gezdirdi, para teklif ettik almadı. Sohbet esnasında, "Bir seneden fazla Türkiye de çalıştım. Oradaki abilerimin bana çok faydası oldu. Tüm ihtiyaçlarımı karşılamamda bana yardımcı oldular. Sağ olsunlar. İyi ki varsınız..."

Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'in doğusunda bulunan Issık köl / Sıcak Göl'ün doğusundaki Karakol şehrine giderken içinden geçtiğimiz Kayseri'de de aynı isimde köy olan Cargalan'dan doğan sıcak suyun göle döküldüğünü bu yüzden gölün suyunun devamlı sıcak olduğunu öğrendik. Bir de Yukarı Cargalan varmış orada da kömür madeni çıkarıyorlarmış.

Issık Köl'e gelmeden yol sağa ayrılıyor ve Narın ilçesi üzerinden Çin'e gidiyor. Tabi bu bölge esas itibarı ile Türk yurdu Doğu Türkistan. Ve Kırgızistan sınırına en yakın olan Kaşgar İli ki burası Divan-ı Lügatü't-Türk kitabının yazarı Kaşgarlı Mahmut'un şehri.

Karakol şehrine giderken yolda Çin'den Türkiye'ye gelen ve üzerinde otomobiller olan araçlar gördük. Şehir içi otobüsler de galiba Çin menşeliydi. Kırgızistan'da bütün dünyada olduğu gibi Çin ekonomik hâkimiyetinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Yol boyunca çok sayıda büyükbaş ve küçükbaş hayvan sürüleri ve at üzerinde onları yöneten Kırgız Türklerini gördük. Kazakistan'da olduğu gibi burada da et ve et ürünleri bol ve ucuz. Gezdiğim ve Kayseri'de de aynı isimde köy olan ve Bişkek'in hemen yanı başındaki Alameddün pazarında ve Bişkek'teki Oş pazarında et kısmında etin bolluğuna şahit olduk. Türkistan bölgesine gidip kımız tatmamak ve cılkı dedikleri at eti tatmadan gelmek olmazdı tabii ki.

Pazar yerlerinde bizim şiş kebab onların şaşlık dedikleri kebabları yapan çok sayıda iş yeri var. Porsiyonlar gayet doyurucu, iştah kabartıcı.

Karakol şehrine geldik. Orada fazla oylanmadık. Yurt adı verilen çadırlarda kalma

arzusu ile bizim Yedi Oğuz onların ise Cediti Oğuz dedikleri köye ulaştık. Bu köy Yedi Oğuz ismini köyün yanı başında bulunan bitişik yedi kayadan alıyor. Yurtları bulduk ama mevsimin sonbahar olması itibarı ile kapatmışlardı. Sadece incelemekle yetinmek zorunda kaldık. Ecdadımızın yaşadığı şartlarda yurtlarda kalmak kısmet olmadı. Bu durumda köyün camisinin müstemilatına yerleşerek Hoca Baba ile de ahbap olarak güzel sohbetli bir gece geçirdik. Ayrılırken de camiye harcanması için miktarı münasip bir para bıraktık.

Köyden otostopla ayrıldık. Bizi alan kamyonetin sahipleri ile çok kolay anlaştık. Onlar da Karakol'da kurulan mal pazarına gidiyorlarmış. Yine geldiğimiz yol üzerine Bişkek şehrine dönmek üzere en öne oturduk ve etrafı seyrederek Bişkek şehrine ulaştık. Burada da dönüş biletini aldığımız Çim Kente gideceğimiz ve Bişkek- Taşkent seferini yapan otobüsten bilet aldık. Bu araç Bişkek'ten çıkarak Kayseri'de de aynı isimde yerleşim yeri olan Kırgızistan'ın Talas ve Kazakistan'ın Taras şehirlerinden geçerek Özbekistan'ın Çim Kent üzerinden Özbekistan'ın Taşkent şehrine gidiyordu.

Malum olduğu üzere Talas isminin Türk ve İslam tarihi üzerinde önemli bir yeri var. Bu bölgede 8. yüzyılda Çinlilerle Abbasilerle birlikte hareket eden Karluklar arasında Talas Irmağı muharebesi olmuş ve Türklerle Araplar burada yakınlaşmışlardır.

Bindiğimiz otobüs iki katlı idi. Biz de üst katta ve camın hemen arkasında en önde oturuyorduk. Hayatımda hiç bu kadar keyifli bir seyahat yapmamıştım. Bişkek'ten çıktıktan sonraki yol 40-50 km. ana baba günü gibiydi. Sağlı sollu yerleşim yerleri sıralanmıştı. Akşamüzeri olması sebebiyle okuldan dağılan beyaz gömlekli tek tip giyimli talebeler, yine yaylımdan dönen büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar evlerine dönüyorlardı. Şunu da unutmadan söylemeliyim ki Anadolu'da bulunan hayvan cinslerinin aynısı bu bölgede de bulunuyor.

Meyve bakımından da bir iki çeşit hariç Türkiye de olan meyveleri çoğu bu bölgelerde bulunuyor. Bişkek'ten çıktıktan sonra batıya devam eden bu yol muhtemelen TIRların da yolu olmalı ki yolculara hitabeden birçok yemek işletmesi de yol boyunca sıralanmıştı.

Atalarımızın at ile geldiği Anadolu'ya beş saat içerisinde uçakla dönecektik. Rahmetli Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ın Orta Asya'ya yaptığı seyahatte zamanın Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e soydaşlarımız şöyle demişlerdi. "Sizi atla gönderdik, uçakla geldiniz. Çekik gözle gönderdik çakır gözlü geldiniz." Bu söze zamanın Dışişleri Bakanı İsmail Cem bir kitaplık cevap vermişti. Meşhur cevapta "Ama kalbimiz hep aynı geldik." Biz de kalbimizin bir parçasını Türkistan'da / Orta Asya'da bırakarak aynı kalple yeniden gelmek üzere Türkiye ye dönüyorduk.

Yüzlerce yıldır konuşmadığımız, irtibatımız olmayan, irtibat kurmamız çeşitli sınır oyunları ile engellenen soydaşlarımız, kan daşlarımız yüz yıllar sonra aynı dille anlaşabilmek gerçekten heyecan verici idi. Onların Cammur dediklerine biz yağmur diyorduk, onların sasık dediklerine biz kokuyor diyorduk, onların on beş dediklerine biz de on beş diyorduk. Fark bu kadar azdı.

Bindiğimiz otobüsten Çimkent'te Akmesic'in önünde inerek gecenin ikisine bizi almaya gelen Aygul İbrahimova ile birlik onun evine hareket ettik. İki gün sonrada buruk bir şekilde İstanbul'a döndük.

İnşallah bu seyahati bir keşif seyahati olarak kabul ediyorum. Buradan aldığım tecrübelerle daha uzun bir Türkistan / Orta Asya seyahati bizi bekliyor.

Selam olsun Türkistan topraklarına. Sizlerde sağ olun var olun.

ALLAH'IM

Gören sensin benim gizli saklımı
Huzurunda eli boş etme beni
Alma vicdanımı alma aklımı
Merhamet yönünden taş etme beni

Alın, dediğimiz gözle kaş üstü
Bu gözler ne gördü; kalsın hoş üstü
Ben, boş verdim ne derlerse baş üstü
Cahilin yanına eş etme beni

Sensin her ne varsa görenle duyan
Kabahatim varsa bir sana ayan
Arzuhalim budur eyledim beyan
Netice bulmayan iş etme beni

Gıybetin içine düştüm elli yıl
Yana döne iyi piştım elli yıl
Yarı dolu yarı boştum elli yıl
Yanlış yumağına koş etme beni

Yüreğim yanarken tutuştu kalem
"Hamdım yandım piştım" etmedim elem
Tek senin derdindir huzurum çilem
Gönlüme bahar ver kış etme beni

Her ne dedilerse sabır eyledim
Sustum; huzur yaylasında yayladım
Gördüğümü bir kendime söyledim
Kötüler içinde "baş" etme beni

Sarhoşluk çıkarır insanı dinden
Uzak eyle beni kibirden kinden
Leylcanın en son dileği senden
Edebin dışında "tuş" etme beni.

Leyla YILDIRIM

GÖNÜL MÜLKÜ

"Sana veremediğim çiçekler soldu" diyorsun...
Sadrında can çekişen çiçekler aşkına!

Bir sitemin içine bin tohum eker gönül mülkü,
Varlığın sırrı mânâdadır çünkü.

Kaç kez canım çıktı da çıkmadı şu deli huyum,
Maddede saklı mânânın meftunuyum

Filizi bitmedik kırık dalların hakkı için
Dinle ve sus!
Ölmeden dirilmek kime mahsus?

Bil ki uzun sürmez
yeniden yeşerip çiçeğe durmam.
Sen benim üstüme diri toprağı serptin,
Her gün yeni baştan ölsem ne gam!

Banu SANCAK

TARİFE

Ahmet Rasim, kendisinden yazı isteyen gazete sahibine sorar:

– Kısa yazı mı istiyorsun uzun yazı mı?

Şaşıran gazete sahibine kısa yazmanın daha güç olduğunu vurgulamak niyetiyle sorusunu kendi cevaplar:

– Uzun yazacaksam beş, kısa yazacaksam on lira isterim.

BEKLEYİŞ

Gülhun ERTİLAV

Eşimle konuşup karar almış, bu kez de İzmir Öğretmen Evi'ni seçmiştik. Kızım, Ege'nin incisi, güzeller güzeli İzmir'de üniversite kazanmıştı ve biz çok mutluyduk. Sık olmasa da, fırsat bulduğumuz zamanlarda kızımızı ziyarete gidiyor ve orada kalıyorduk. Kızım da bize eşlik ediyor, aile olmanın verdiği hazla güzel zamanlar geçiriyorduk. Eşimin ve benim emekli olmamızın rolü büyüktü bu konuda tabii ki.

İzmir'e sabah saatlerinde ulaştık. Tam bir bahar havası hâkimdi. Mayıs ayının tüm güzelliği şehrin üzerine olabildiğince yağmıştı. Kızımızın akşama kadar dersi olduğunu, akşam saatlerinde bize katılacağını biliyorduk. Günü öğretmenevinden ayrılmadan, dinlenerek geçirmeye karar verdik.

Yerleşmemiz uzun sürmedi. Odamızın penceresinden baktığımızda, kuş cıvıltıları ve rengârenk çiçeklerle dolu bahçeyi keşfettik gülümseyerek. Kahvelerimizi bu güzellikler içinde içmeliydik. Mutlu yüz ifadeleriyle hemen aşıya, bahçeye indik.

Kahvelerden sonra kaçınıcı çayımızdı hatırlamıyorum; eşim yanıma sokulup, az ileride, masada yalnız başına oturan yaşlı kadını işaret ederek fısıldadı kulağıma.

-Uzun süredir burada bu hanım ama yanında kimse yok. Sürekli giriş kapısını gözlüyor. Sanki birinin yolunu bekliyor.

Ben de gözlemlemeye başladım o andan sonra. Gerçekten de bayan yalnız başına oturuyor ve sürekli giriş kapısına bakıyordu.

Öğle olmuş, yemek saati gelmişti. Yavaşça kalkıp yemek salonuna geçtik.

Bahçenin güzelliği eşliğinde içtiğimiz kahve ve çaylardan sonra yemek çok iyi gelmişti. Biraz da dinlenmek için odamıza çıktık. Yaklaşık iki saat sonra yine tercihimiz bahçede çay içmek oldu. Sevmiştik orayı doğrusu.

Bahçeye indiğimizde şaşkınlık içinde birbirimize baktık eşimle. Aynı kadın hiçbir yere kıpırdamadan hâlâ oturuyor ve yine sık sık kapıyı gözlüyordu. Eşimi bir merak kapladı. Dayanamadığı belliydi. Masamıza davet etmek istediğini söyledi. Karşı koymadım çünkü bende de bir merak oluşmuştu.

Davetimizi kabul ettiğini nazikçe bir baş işareti ile belli etti. Yanımıza geldiğinde yine kapıyı görecektir bir şekilde oturdu. Giyimi, saçları ve konuşma şekli onun da emekli bir öğretmen olduğunu gösteriyordu.

Kendimizi tanıtip niçin geldiğimizi anlattık. Bizleri gülümseyerek, memnuniyetle dinliyordu. Anlatacaklarımız bitmişti de, asıl kadının anlatacaklarını merak ediyorduk biz.

-Beni merak ettiniz değil mi?

Tebessümü ve hanımefendi duruşuyla bize bu soruyu yöneltmişti. Eşim ve ben de gülümseyerek cevapladık:

-Açıkçası evet...

Öğretmen edasıyla, öğrencilerine ders anlatır gibi anlatmaya başladı.

-Yetmiş üç yaşımdayım. Yirmi yıl oldu eşimi kaybedeli. Emekliliğimizde güzel günler göreceğiz diye hayal ederken, kader buna izin vermedi. İnsan her şeye alıştığı gibi yalnızlığa da alışıyor bir süre sonra. Çocuklarım İstanbul'da. Çok sık olmasa da görüşüyoruz sayılır. Aslında iyi ve rahat bir hayatım var. Bundan on beş gün öncesine kadar da kendimi mutlu sanıyordum.

Eşim dayanamayıp sordu bayanın sözünü keserek:

-Ne oldu ki on beş gün önce?

Kadın utangaç bir tavırla bana çevirdi yüzünü:

-Âşık oldum kızım, âşık oldum!

-Şimdi onu mu bekliyorsunuz?

-Evet... On beş gündür beklediğim gibi, şimdi de onu bekliyorum.

Meraklandığımızı görünce anlatmaya başladı...

-On beş gün önce buraya, bu güzel ortama yine kahvemi içmek için gelmiştim. Karşımdaki masada oturuyordu. Gözlerimiz karşılaştığı zaman, o mavi gözlerin hemen etkisine girmiştim. İzin alıp masama geldi. Tanıştık. Uzun uzun kendini anlattı. Her kelimesini hayranlıkla dinliyordum. O anlattıkça da ben ona doğru akıyordum. O da eşini yıllar önce kaybetmişti. Hayırsız evlatlarından bıkip usanmış, huzur evinde yaşıyordu. Yani benim gibi bir nevi kendi yağında kavruluyordu. Bir fark vardı; ben kendi evimde kalıyordum, o ise huzurevinde. İkimiz de halimizden memnunduk. Saatler boyu konuştuk. Bahçeden yeni tomurcuklanmaya başlayan bir gülü alıp yanıma geldi ve bana evlilik teklif etti. Anında kabul edişim ikimizi de kahrkahaya boğdu. Ertesi gün için sözleştik. Kimlik ve gerekli evrakı alıp evlendirme dairesine gidecektik. Bana sıkı sıkı tembih edip "Lütfen geç kalma" dedi. Nasıl geç kalabilirdim ki. O benim ikinci baharım, bundan sonraki yaşamımın en bü-

yük armağanıydı. Ertesi sabah, sözleştiğimiz saatten yarım saat önce buradaydım. Heyecanımı yenememiş, geç kalma korkusuyla nerdeyse hiç uyumamıştım. Uykusuzluktan olumsuz olarak hiç de etkilenmemiştim. Demek ki insan âşık olunca yenileniyormuş.

İyice meraklanmıştık. İhanete uğramıştır diye düşünmeye başladık; ama o kadar mutluydu ki... Devam etti anlatmaya:

-Saatler geçiyor, gelmiyordu. O gün de ertesi gün de bekledim aynı yerde ve saatte, yine gelmedi. Bir sonraki gün de... Üç koca günü sadece bekleyerek geçirdim. Dördüncü gün, bana kaldığını söylediği huzurevine gittim. Elimde sadece adı, soyadı ve kaldığı huzurevinin adı vardı. Kapıdaki görevliye derdimi anlattım. İçeri aldılar beni. Müdürün yanına çıkıp durumumu anlattım. İlgiyle dinledi. Cevabıyla adeta yıkıldım o an. Oğullarının Bursa'da yaşadığını ve bana evlenme teklif ettiği günün akşamı, Bursa'ya gitmek için gerekli belgeleri doldurup otobüs bileti aldığını söyledi müdür. Şimdi de gördüğünüz gibi burada oturmuş bekliyorum. Başka da çarem yok. Aşk demek beklemek demek...

Ağır bir hüznün çöktü bize. Ne diyeceğimizi şaşırmıştık. Akşam olduğunda izin isteyip ayrıldı yanımızdan.

O günden sonraki on gün boyunca hiç karşılaşmadık. Kızım sabah erken geliyor, ailece kahvaltı yapıp dışarı çıkıyor, akşam geç saatlerde dönüyorduk.

İzmir'den ayrılmamıza artık sayılı günler kalmıştı. Kızımın sınavları başlayacaktı.

O bayan aklımızdan çıkmıyordu ama telefon numarası bile alıp vermemiştik birbirimize. Haberleşemiyorduk. Eşim, ayrılma günümüzden bir gün önce "Bugün burada kalacağım ve o gelirse görüşeceğim." deyince ben de mecburen eşlik ettim.

Kahvaltı sonrası bahçeye çıkıp beklemeye koyulduk. Bu defa biz kapıyı gören bir masada oturmuş bekliyorduk. Çok gecikmedi

zaten. Yüzünde yine ilk gördüğümüz andaki tebessüm, elinde bir demet kır çiçekleriyle çıkageldi. Karşımızda sanki yetmiş üç yaşında biri değil de, otuzlu yaşlarda genç bir bayan vardı.

-Sizleri burada göreceğimi ve beni bekleyeceğinizi biliyordum. Vedalaşmadan ayrılmayacağınızı hissediyordum. Dün geldiğimde siz çıkmıştınız. Görevliye ne zaman ayrılacağınızı sordum, o da "İki gün sonra" dedi.

Yüzünde gülücükler saçıyordu. Sanki kırk yıldır tanışıyormuş gibi konuşuyorduk.

-Sizi daha fazla merakta bırakmadan asıl konuya geçmemi istiyorsunuz değil mi?

-Evet! Lütfen...

-Sizlerle görüşemediğimiz o günlerde, ben yine hep umutla beklemeye devam ettim. Onu tüm kalbimle düşünüyordum ve biliyordum ki o da beni düşünüyordu. Çünkü kalpten kalbe bir yol vardır her zaman. İki gün önce beklediğim ışığım geldi. Sarıldık. Ben ona "Geleceğini biliyordum" derken o da bana "Bekleyeceğinizi biliyordum" dedi. Başından geçenleri kısaca anlattı. Bursa'daki hayırsız evlatlarının görüşünü almak için apar topar Bursa'ya gittiğini, zorlu bir görüşme yaptıklarını söyledi. Çocuklar "Mirası bize bırak, kiminle evlenirsen evlen." demişler. O da bu süre içinde miras devir işleri için uğramış benim bekleyeceğimden emin olarak.

Ve sürprizi sohbetin sonuna doğru patlattığında masamızdan şen kahkahalar yükseliyordu.

-Bugün akşamüzeri nikâh törenimiz var ve sizler de nikâh şahitlerimizsiniz.

ŞİRAZ

Kırklar kadehine nazar eyledim,
Yüzüm turap ettim, kaldım sultanım.
Bir zaman kelâmı hü-zar söyledim,
Mürşidin meyine daldım sultanım.

Kırk gece sözlendim dolandım deli,
On sekiz bin âlem mekânın lâlî,
Kırklar bağının hü, şirazda alı,
Ezip de şerbeti geldim sultanım.

Benim gibi dertli var mı cihanda?
Gönülden yaralı ahir nihanda,
Aştan coş olup hü, mülkü dühanda,
Saf edip divanda öldüm sultanım.

Nur tabak içinde Hakk'ın kelâmı,
Kırk pay edildi ol Tanrı selamı,
Cennet-i alâdan gördü Selman'ı
Birlik ceminde hü, seldim sultanım.

Aykız şiraz süzer kabı vermedi,
Bend oldu Mehpâre tülün sermedi,
Hak yoluna koşan demde her merdi,
Medet Allah ya hü, bildi sultanım.

Leyla KOÇAK ORUÇ

HAYATIN İÇİNDEN

Mustafa KIYAK

Liseyi bitirmiş, bir komşusundan yol parasını borç alarak İstanbul'a gitmiş, adeta köyünden kaçmıştı. Yaşadığı şehrin dışına ilk defa çıkıyordu.

İstanbul Maltepe'deki akrabalarının yanında birkaç gün kaldıktan sonra o yıllarda hemşerilerinin çoğunlukta olduğu Beşiktaş'a gitti. Onların toplandıkları kahvehaneyi buldu. Birkaç hemşerisi orada idi. İş aradığını yatacak yeri olmadığını söyledi. Birkaç gün gündelik işlere gitti. Bir hemşerisinin yardımıyla İstanbul Erkek Lisesi ek binasının tesisatını yapan kişinin yanında çalışmaya başladı. Burada birkaç ay çalıştıktan sonra aynı ustayla beraber Boğaz Köprüsü idare binalarının tesisatını çekmeye başladılar.

İşin sahibi olan müteahhit aynı zamanda Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü ek idare binalarını da yapıyordu. Patron aynı olunca bu inşaatın şantiyesinde kalmaya ve orada çalışmaya başladı. Bir kaç ay sonra aynı şantiyenin yazıhanesine bakacak eleman lazım oldu. Yanında çalıştığı tesisat ustasından ayrılarak Trabzonlu Müteahhit Temel Bey'in şantiyesinin yazıhanesinde çalışmaya başladı.

Yazıhane çalışma ortamı inşaata göre rahattı. Lise mezunu bir genç için bulunmaz ortamdı. Üstelik bu genç üniversite sınavlarına girecekti.

Yazıhanenin dışında sınavlara hazırlanma imkânı pek yoktu. Şantiyede koşullarda, yatakhane ve yemekhanede ders çalışma imkânı hemen hemen yoktu. Çünkü her meslektenden kalabalık bir çalışan grubu vardı. İster

istemez gürültülü bir ortamda bulunuyordu.

Müteahhit Temel Bey babacan bir adamdı. Öyle asık suratlı, emirler yağdıran, yanına varılamayan, konuşulamayan bir patron değildi. İşçileriyle maç yapar, onlarla şakalaşır-
dı. İlerleyen zaman içinde onun yardımsever yönünü, babacan yönünü daha iyi tanımıştı. Müteahhit Temel Bey zaman zaman ailesini de alır şantiyeye getirirdi. Bu geliş gidişlerde müteahhidin kendisiyle emsal olan kızı Sariye ile tanıştı. Sariye de kendisi gibi üniversite sınavlarına hazırlanıyordu ve bir dershaneye gidiyordu. Bu sınav sohbetlerinin birinde Sariye sınavlara nasıl hazırlandığını, nasıl çalıştığını sordu. O da yazıhane şartlarında fırsat buldukça hazırlanmaya gayret ettiğini söyledi. Ama elinde bir kaynak yoktu. Şantiye işçisi lise mezunu bir gencin test kitabı alacak durumu da yoktu. Temel ihtiyaçlarını ancak karşılayabiliyordu aldığı maaşla. Yazıhaneye alınan gazetelerin sınav ekleriyle çalışabiliyordu ancak. Sariye ile aralarında geçen sınav sohbetinden sonra Sariye bir sonraki şantiye ziyaretine elinde bir kitap ile geldi. Yaklaşık altı yüz sayfa kalınlığında bir kitaptı. Sariye dershanenin verdiği Temel Sosyal Bilimler test kitabını onun için getirmişti ve delikanlı 1982 yılındaki üniversite sınavlarına sadece bu kitap ile hazırlanabilmişti. Gazetelerin sınav eklerini takip etmeye çalışsa da ana kaynak Sariye'nin verdiği test kitabıydı. O yıl girdiği üniversite sınavında Trakya Üniversitesi Çanakkale Eğitim Yüksekokulunu kazandı. Sariye de Marmara Üniversitesini kazanmıştı.

Bir gün müteahhit Temel Bey kendisini çağırması, aldığı parayla geçinip geçinemedi-

ğini sormuştu. 1982 yılının ortalarında yedi bin beş yüz lira maaş alıyordu. Patronu maaşını on iki bin beş yüz lira yaptı. 1982 yılının eylül ayına kadar yazıhanede çalışmaya devam etti. Biriktirebildiği paranın üzerine patronu Temel Bey'in verdiği on beş bin lirayı da ilave ederek önce Kayseri'ye oradan da bir yatak üç beş kap-kacak ve giyim eşyası alıp Çanakkale'ye üniversiteye kaydını yaptırmaya gidecekti. Çanakkale'ye varınca da hemşerisi merhum Osman ÇELEBİ'yi bulacak ve onların şantiyelerinde kalarak hafta sonlarında çalışarak kazandığıyla geçimini sağlayacak ve iki yıllık yüksek okul hayatını böyle sürdürecekti.

Çanakkale Eğitim Yüksekokulundan mezun olup öğretmen olarak göreve başladıktan birkaç sene sonra İstanbul'a giderek patronunu aramaya başladı. Kadıköy Altıyol semtinde bir yazıhanesinin olduğunu hatırlamıştı.

Kadıköy'deki yazıhanede patronunu bulamadı. Aradan yıllar geçtikçe onları tamamen kaybetmişti. Fakat içinde bir uhde kalmıştı. Ne yapıp edip kendisine test kitabı vererek üniversite sınavını kazanmasına yardımcı olan Sariye'yi bulmalı ve aradan yıllar da geçse teşekkür borcunu, vefa borcunu ödemeliydi. Kimden sormalı nasıl bulmalıydı. Üstelik Temel Bey'in vefat ettiğini de duymuştu. Elinde merhum Temel Bey'in vesikalık siyah beyaz bir fotoğrafı vardı. Hatırladığı kadarıyla Sariye, siyah kıvrıcık saçlı orta boylu bir kızdı.

Annesini de zayıf uzun boylu bir kadın olarak hatırlıyordu. Fikret adında şantiyede çalışan bir de kardeşi vardı. Müteahhit Temel YILMAZ'ın Yomra'lı olduğunu biliyordu. Elindeki bilginin hepsi buydu. Üstelik Sariye'nin yaşayıp yaşamadığını da bilmiyordu. Ama bir yerden başlamalıydı. Emekli olduktan sonra araştırmaya soruşturmaya, bu ailenin izini bulmak için Karadenizli arkadaşlarından ve onları tanıyabilecek çevreden sormaya başladı.

Aylar süren araştırma sonunda Bozü-

yük'teki Karadenizli öğretmen arkadaşı bir dernek başkanı vasıtasıyla Sariye'nin numarasını bulduğunu söyledi. Kendisine gönderilen numarayı aramadan önce bir yanlışlık olmaması için kendisini kısaca tanıtarak aradığı kişinin kim olduğunu, niçin aradığını açıklayan bir mesaj yazdı ve eğer bu kişi siz iseniz lütfen cevap verin diyerek mesajı gönderdi. Ertesi gün cep telefonuna gelen mesajda şöyle diyordu:

- Galiba aradığınız kişi benim!

Nihayet kırk iki yıl sonra aradığı kişiyi bulmuştu. Kırk iki yıl sonra bir akrabasına, bir yakınına ulaşan kişinin yaşadığı mutluluk ne ise o da bu mutluluğu yaşıyordu. Kırk iki yıl geçse de teşekkür borcunu ödeyebilmek için yaptığı telefon görüşmesinden dolayı huzurluydu. Belki Sariye verdiği kitabı bile hatırlamıyordu. Onun için bir kitabın önemi olmayabilirdi ama üniversite sınavlarına hazırlanan inşaat işçisi bir genç için bu kitabın önemi büyüktü. Zor zamanda, dar zamanda gördüğü iyiliği ve yardımı unutamazdı. Hele patronu Temel Bey'in babacan tavırlarını, konuşmalarını, yardımseverliğini nasıl unutabilirdi? O telefon görüşmesinde bütün bunları Sariye'ye anlattı. Sariye böyle bir şey beklemiyordu, belki kitap verdiğini de unutmuştu. Aranmaktan dolayı mutlu olduğunu söylüyordu. Yirmili yaşlarda İstanbul Zincirlikuyu Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü şantiyesinde karşılaşan ve üniversite sınavları vesilesiyle tanışan bu iki genç kırk iki yıl sonra ancak altmışlı yaşlarda görüşme konuşma imkânı bulabilmişlerdi.

*Bu hikâye bir sorumluluğun yerine getirilmesinin hikâyesidir.

*Bu hikâyeye kırk iki yıl sonra ödenen teşekkür borcunun hikâyesidir.

*Bu hikâyeye babacan sevecen bir patrona duyulan vefanın hikâyesidir.

MAHŞERE KALSIN

Bir tutam umudu dalda solduran
Takvimin ilkyazı mahşere kalsın
İçli bir ezgiyle türkü çaldıran
Âhuzarın sazı mahşere kalsın

Gel gör ki verilmiş ferman bir defa
Arsızın evinde sürerken sefa
Bin bir eziyetle çekerken cefa
Yanan aşkın tezi mahşere kalsın

Vefanın adını yoktu bir bilen
Gönül defterinden kaydını silen
Cesur bir edayla ölüme gülen
Gerçeğin iç yüzü mahşere kalsın

Bahçede yetişen çimi yolduğu
El sallayan canda canı bulduğu
Yaşamın içinde hep kaybolduğu
Boşluktaki izi mahşere kalsın

Toprağı ağlatan tozlu yolların
Omzuna devrilen ağır yılların
Acısı bağrında kalan küllerin
İçindeki közü mahşere kalsın

Gözyaşı izleri durdukça yerde
Semâvi bir hayâl kurdukça yerde
Ruhuna bir darbe vurdukça yerde
Muradının gözü mahşere kalsın

Hasreti kaşırken dertleri azan
Sonunda en ağır kararı yazan
Kendi kalemiyle kabrini kazan
Şairin son sözü mahşere kalsın.
Filiz'in son sözü mahşere kalsın...

Filiz DAŞ

ŞARKLI ÇOBAN

yüz çeviriyorum
esrik aynalardan
zühre yıldızını soluma alıp
ivecen dalıyorum
derin denizlere
albatroslar pusulam

genzimde asırlanmış
iyot kokusu
evelden ahire
düş ağı ördürüyor
zıpkınına takıldığım zaman

telaffuzu telafisiz
kelimeler savuruyorum
süt kesiği dalgalara
çizgisi kırılıyor ufkun
medcezirler büyüteçsiz
büyüyor gözlerimde

vakt-i akşama yol aldıkça
kuşluk güneşi
kızıla evriliyor evren,
yüzüme sürüyorum
bir parça alazlanmış göğü

asası oluyorum
şarklı bir çobanın
neşter çalışıyorum
çıbanına aymazlığımın,
haybeden hayıflanmışım
ay heybeme doluyor

Mehmet Şirin AYDEMİR

KÜLTÜR SEVDALISI BİR DOSTUMUZDU O !

Ahmet SARGIN

Onu Yozgat Sürmeli Şiir Şölenlerinde tanıdım. Kültüre sevdalı, şairlere dost bir arkadaşımız olarak buldum. 24 saatini şiirle geçiren, şiiri ruhunun derinliklerinde hissedenden şiir sevdası ile Yozgat sevdasını birleştirmiş olan bir arkadaşımız.

2006 yılında bir grup fedakâr arkadaşımızla Yozgat Şairler Yazarlar Birliğini kurma çalışmamızda bizimle birlikte oldu. Derneğin kurucu üyeleri arasında yer aldı. Ondan daha genç olduğum halde bütün çalışmalarda benden beş adım önde gidiyordu. Ona yetişmek için arkasından koşmak zorunda kalıyordum. Heyecan dolu, çalışma azmiyle çırpınan kültüre sevdalı bu insanla birçok başarılı projeye birlikte imza attık. Onun çabasına, gayretine, sevdasına hayran kaldığımı ifade etmek isterim.

Yozgat Şairler Yazarlar Birliğini kurduktan sonra hem Yozgat Sürmeli Festivali şiir şölenlerinde, hem de değişik illerde yapılan şiir şölenlerinde birlikte olduk, Yozgat'ı başarıyla temsil ettik. Hem davranışı, hem ahlakı, hem de efendiliği ile benim dikkatimi çekti, sağ kolum olarak görev yaptı. Ona teşekkürü bir borç biliyorum. Gelen misafirlere hizmette bir çocuk gibi çalışarak konukları ağırlamakta seferber olmuştu. Kaynı Salim Gülbahçe ile sırt sırta verip birçok çalışmamızı üstlenmiş başarıyla götürmüşlerdi.

Yozgat Şairler Yazarlar Birliğinde, benim dert ortağımdı. Kimden söz ettiğimi tahmin edebiliyorsunuzdur. Yozgatlı Şair Osman Yüksel abiden söz ediyorum. Şiirin hastası, kültürün sevdalısı, Yozgat'ın (sanat-kültür) delisi,

Osman Yüksel(Yükselî)den söz ediyoruz.

Uzun yıllar Milli Eğitimde memur olarak çalışmış. Milli Eğitim Bakanlığında Yozgat Milli Eğitim Müdürlüğüne tayin edilmiş, bir müddet de Yozgat'ta çalıştıktan sonra emekli olmuş. Okuyamamış olmasına rağmen kültürlü, oturduğu kalktığı yeri bilen, seviyesini koruyan bir dostumuzdan. Onunla bu dönem içinde şiir, edebiyat alanında birçok anımız, hatıramız oldu. Biz onu Yozgat'ın Karacaoğlan'ı olarak biliyoruz. Güzel koşmaları, hoş deyişleri ile halk şairi geleneğini yaşatan bir şair ağabeyimizdir..

Şiirlerin konusu aşk, seveda, sıla özlemi, vatan sevgisi, Yozgat sevdası üzerine yoğunlaştırırken gördüğü, yaşadığı her olay üzerine şiir yazıp konu alanını genişletmiştir. Hece ölçüsünü başarıyla kullanan Yükselî, sade bir dil, akıcı bir anlatımıyla dikkatinizi çeker. Karacaoğlan tarzı, Türk halk şairi üslubuyla şiir severlere seslenir.

İlk şiir kitabı "Hoş Kokan Güller". Eserin birinci baskısı bitmiş. İkinci şiir kitabı "Sevgi Kıvılcımlarını" çıkardıktan sonra onu yoğun bir çalışma içerisinde daha bulmuştum.

Sonradan öğrendim ki, üçüncü ve dördüncü şiir kitabının dizgisini yapıyor. İki kitabını bir arada piyasaya sunmanın gayretinde olduğunu gördüm. Bildiğim kadarıyla elinde en az üç şiir kitabını oluşturacak şiirleri var. Ancak ekonomik şartlarını bildiğim için onları da çıkar Yükselî, diyemiyorum.

Şiirle bu denli hemhal olan başka biri-

sini tanımadım desem yalan olmaz. Ciltler ve ajandalar dolusu şiirlerinin olduğunu çok iyi biliyorum. Şiir onun artık hayatı, arkadaşı, yaşam tarzı olmuş! Şiirin delisi dedik ya Yozgat'ın da deli sevdalısı!... Özellikle Kars Âşıklar Bayramında onun okuduğu şiir halen kulaklarımda. Kars'ta adeta Yozgat destanını yazdı arkadaşlarımız! Onların arasında Osman Yüksel (Yükselî) de vardı.

Evet, uzun lafın kısısı şu: Benim sağ kolum, Yozgat Şairler Yazarlar Birliğinin en gayretli, en çalışkan kurucu üyesi Osman Yüksel şimdilerde iki güzel şiir kitabıyla okuyucusunun karşısına çıkmaya hazırlanıyor. Şiirlerini beğeneceğinizi, zevkle okuyacağınızı biliyorum. Kendisini kutluyor, başarılarının daim olmasını diliyorum. Etkin çalışmaları ile bana destek veren Yozgat Şairler ve Yazarlar Birliğini ayakta tutan bu güzel insana şükranlarımı sunuyorum.

Sağ olasin Yükselî, var olasin Osman Yüksel ağabey!... Kitapların inşallah biner biner satar, satış rekorları kırarsın, en çok satılan kitaplar arasında yer alasin!... Bu güzel duygularla seni tebrik ediyor, çıkaracağın şiir kitaplarını okuyucularımıza, şiir dostlarına tavsiye ediyorum. Sen hep bizim yanımızda oldun, biz de senin ve eserlerinin yanında olmaya söz veriyoruz... Unutmayacağız. Ruhu şad olsun. Rahmetle yad ediyoruz.

VAR MIDIR?

Toprakla yeşile nikâh kıydırır
Var mıdır sevgiden üstün bir silah
Gelinlik misali dalı giydırır
Var mıdır sevgiden üstün bir silah

Kilitli kapıyı açtığı da var
Kötülük edenden kaçtığı da var
O herkesle dosttur o herkesle yâr
Var mıdır sevgiden üstün bir silah

Âdemle başladı yâr oldu Hava
Hastaya ilaçtır her derde deva
Allah her kuluna gördüğü reva
Var mıdır sevgiden üstün bir silah

Kalp ile muhabbet bağlar her eşe
Kışı bahar eder hüznünü neşe
Ay yıldız ve mehtap âşık güneşe
Var mıdır sevgiden üstün bir silah

Annenin evlada duyduğu histir
Evladın anneye koyduğu histir
Bazen yağmur olur kimi de sistir
Var mıdır sevgiden üstün bir silah

Mecnun, Ferhat, Kerem yandığı odur
Bin asır geçse de yasası budur
Aramak gerekmez o seni bulur
Var mıdır sevgiden üstün bir silah

Gülden ala gülden olur duygular
Kalbine dolunca biter kaygılar
Sevgiyi bilene sonsuz saygılar
Var mıdır sevgiden üstün bir silah

Gülden TAŞ

PERŞEMBELİK

Yakup ÇAK

Her gün biraz daha özümüzden uzaklaştığımız bu dönemde, eskiye olan hasretimizin ne kadar yerinde olduğunu gösteren bir hikâye ile nerde o eski günler, diyenlere sen yeter ki iste demek yeterli olacaktır.

Yaklaşık yedi sekiz yaşlarındaydım. Annem bulgurla doldurduğu, tabağının üzerini bir bez parçasıyla örttüktan sonra, birkaç ev ötemizdeki komşumuza göndermek için elimi tutturmuştu. Bunu her hafta düzenli olarak yapıyordu.

Bazen bulgur, bazen yağ, bazen de çocuklarının yiyebileceği çerezlerden koyar, mutlaka her hafta gönderirdi.

Çocuk aklımla bu yaptığına bir anlam veremiyordum. Çünkü özellikle çerezleri bize bile kısararak verdiği halde, komşumuza tabakla gönderiyordu. Bir gün dayanamadım ve annemin karşısına geçerek sormuştum.

“Anne, bunları neden her zaman başkalarına veriyorsun. Ben istediğim zaman çoğu kez vermiyorsun?”

Annem tebessüm ederek baktı yüzüme, saçlarımı okşadı. Sonra ağır ağır anlatmaya başladı.

“Yavrumsu bugün günlerden perşembe, verdiğimiz ad da perşembelik. En azından haftada bir gün, elimizde olanların bir kısmıyla, fakir olan, düşkün olan komşularımıza bir nebze yardımda bulunup hem onların ihtiyacını karşılıyorru hem de sadaka sevabı kazanıyoruz. Komşumuzun fakir olduğunu biliyorsun, hem babaları da öldüğü için, evde

çalışan geçimlerini sağlayan kimseleri yok.

Yetimleri ortada koyacak değiliz ya, biz de yiyeceklerimizi onlarla paylaşıyoruz.

Annemin anlattığını can kulağıyla dinlemiştim. Küçük beynimde hadiseyi yorumlamaya çalışıyordum.

“Herkes verir mi perşembeliği? diye sordum. İcini çekti.

“Yok oğlum yok, ah herkes verse ortada fakir mi kalırdı... Hem birisinin kapısına gidip bir şeyler istemek öyle kolay değil. Eğer biz bu şekilde göndermezsek, yetimlerin gözleri yollarda kalır.

Babamın çalışıp alışveriş için şehre gittiği günlerde, bize getireceği hediyeleri düşündüm ve akşamı ipe çektiğimi hatırladım.

“Anladım, babamla siz alışverişe gittiğinizde bizim beklediğimiz gibi yani, öyle değil mi?”

“Evet, ama senin getirecek bir baban var, ama onların babası yok...”

Aradan geçen yıllar, ne babamı bırakmıştı, nede annemi. Şimdi beni aynı şekilde bekleyen dört tane can param vardı. Günlerden perşembeydi. Maaşımı almış ve çocuklarını sevindirmek için, bir marketten birkaç çeşit yiyecek almıştım.

Yıllar öncesinde yaşadığım o anı gözümün önüne gelmişti. Bugün farklı bir şeyler yapmalıyım hissiyle tekrar yiyecek reyonlarını

gezmeye başladım. Hiçbir çocuğun geri çevirmeyeceği bir çikolatayı kutusuyla aldım. Evet, bugün hayatımda bir değişiklik yapacaktım ve sokakta gördüğüm bütün çocuklara ikram edecektim.

Yanlış anlaşılmasından da korkarak oldukça tedirgin bir şekilde önüme gelen ilk çocuğa çikolatayı uzattım.

“Alır mısın yavrum...”

Kendisine uzatılan çikolatayı gören çocuk, şaşkınlıkla alıp almamakta kısa bir tereddüdün ardından:

“Teşekkür ederim amca...” dedi ve çikolatayı aldı.

Çikolatayı verdiğim bu ilk çocuğun yüzünde ki tebessüm, içimde kopan fırtınaların dinmesine yetmişti. Sonra birkaç çocuğa daha, ardından başkalarına, derken kısa bir müddet sonra kutu boşalmıştı.

Çocuklardan bir tanesi merakla sormuştu. Cevap verirken sesim titremişti.

“Amca bunu neden dağıtıyorsun?”

“Bugün günlerden perşembe, bu dağıttığının adı da perşembelik. Bugün çocuk sevindirmek çok güzel olur da ondan. Eğer evinizde dedeniz veya nineniz varsa, onlara sorarsanız, size perşembeliğin ne olduğunu anlatırlar, dedim.

Birkaç haftanın ardından biraz daha rahat dağıtıyordum. Sonra ise her perşembe günü, ikamet ettiğim sokağın bütün çocukları, akşam gün batımına yakın, perşembeliklerini beklemeye başlamışlardı.

Annemin perşembelik tabağının yerini tutmasa da onları güzel yapan değerlerden bir tanesini yaşatabilmek bile insana doyumsuz bir haz veriyordu...

YILANI NASIL BAĞLAMIŞ?

Bizim küçük birader, çiftçidir Erdemli’de;
Domates serası var, az ama verimli de;

Allah versin; kazanır, iyidir hali vakti;
Birikim yapmasa da, cebinde olur nakdi...

Bir gün pazara gider, civciv alır dört tane;
Bereketli olurmuş, hayvan beslenen hane...

Geçen bakmış kümese, yok civcivin birisi;
Aramış sağı solu, sapasağlam gerisi;

Ertesi gün diğeri, civcivler tek tek gider,
Geriye kalır biri; sinirlenir birader!

Civcivlere ne oldu; anlayamaz bir türlü;
Kafası atmış belli, konuşurken küfürlü;

Sona kalan civcivin, ip takar ayağına;
İpin ucunu bağlar, dış kapının sağına!

Üç beş saat çalışır, zaman çabucak akar;
Eve gelir birader, önce civcive bakar!

Civciv yok piyasada, oysa ipten yılan var;
Galiba yanlış gördüm; bu işte bir plan var!

Komşular toplanarak, tartışır olana;
“Kim bağlar midesinden; bu koskoca yılanı?”

“Evet ben bağladım” der birader gerinerek;
“İcraatım ortada, palavraya ne gerek!”

Halil GÜLŞEN

KUDÜS

Ayşe ÖZDEMİR

Ey Peygamberlerin şehri ey İslam'ın mucizesi ey ümmetin nazlı çiçeği, sana uzak diyarlardan selam getirdim.

Baharlar gelecek, gelecek, bitecek bu güz. Kalbin kırık biliyorum, duyuyorum seslenişini. Özgürlük yakın çok yakın, biliyoruz ki özgürlük bedel ister. Biz sıcacık evlerimizde otururken, Filistin de kardeşlerimiz, gözü yaşlı anneler, yüzüne gülücükler yakışırken ağlayan bebekler, erkekler ağlamaz sözünü çiğneyen koca yürekli babalar ve "Allah u Ekber" diyerek vücudunu aksaya siper eden gencecik bedenler ödüyor bedelini...

Sen mi tutsaksın yoksa bizim kalplerimiz mi tutsak?

Ey Kudüs kanayan yaramız. Ellerin de acıyı yoğuran, kollarında çileyi eriten, toprağın da sevgi ve umut tohumları yeşerten gözü yaşlı, bağı kanlı Kudüs'üm. Müslümanların göz bebeği, sen bize emanetsin bu emanete de sahip çıkmadığımız için o güç bizde olmadığı için af diliyoruz. Ey Müslümanlar size sesleniyorum peygamber efendimizin (s.a.v.) vaadini gerçekleştirme zamanı gelmedi mi? Ebru Hüreyre'den rivayetle Rasulullah şöyle buyurmuştur: Müslümanlar ve Yahudiler harp etmedikçe kıyamet kopmaz. O harpte Müslümanlar (galip gelecekler) Yahudileri öldüreceklerdir (müslim82).

Öyle ki Yahudi taşın ve ağacın arkasına saklanacak da taş ve ağaç Ey Müslüman Ey Allah'ın kulu şu arkamda ki Yahudi'dir gel de onu öldür, diye haber verecektir.

Ey ümmeti Muhammed ne duruyorsun toprağın daha fazla kana bulunmasını mı çığlıkların dillere hapis olmasını mı, Kudüs'ün elleri boş çaresizce teller ardına hapis olmasını mı? Emanetimize sahip çıkma zamanı.

KALK, SİLKELEN VE DİREN!

SESSİZ ÇIĞLIK

Sükûtun çığlığı yankılanırken,
O saf sînelerin hayâliyim ben.
Güneş bulutlarla selâmlaşırken,
Sevda seherinin leyâliyim ben.

Gözlerimiz nemli içimiz buruk,
Kâr yağdı düşlere gönlümüz kırık.
Bilmiyorum bizi ne bekler artık,
Masum yüreklerin kalemiyim ben.

Yaralı gönüller olsa da yorgun,
Umutlar gitsede fizâna sürgün.
Güneş karanlığı boğacak bir gün,
Sessiz çığlıkların hayâliyim ben.

Dem tutarken yıldızımdan, Ay'ımdan
Çağlar destan destan geçer kıyımdan.
Sanki fırlayacak ok'um yayımdan,
Halkımızın dili kelâmıyım ben.

Yüreğine ateş düşüp yananın,
Ekmeğini gözyaşına bananının.
Feryat figan eden garip ananın,
Sessiz çığlıkların kalemiyim ben.

Şerife GÜNDOĞDU

GECEDE BİR SOLUK

Turgay COŞKUN

Kumsal kuru ama bulutlu kara sema öfkeliydi. Akşamdan sonra çöken karanlığı şimşeklerin kıvılcımları hançerliyor, kara asuman renk cümbüşüyle ışıltılı oluyordu.

Bulutlar belli ki üzgün ve ağlamaklıydı. Dokunsan hızla dökülecekti gözyaşları.

Köpüren dalgalar, gökyüzünden inen haşin bir ışık huzmesiyle savruldu ve ardından kulakları tarumar eden bir gürültü duyuldu. Beklenen olmuş, bulutlar hüngür hüngür ağlamaya başlamışlardı. Ezgi korkuyla titredi oturduğu kumların üzerinde. Pişman olmuştu, denizin romantizminde güzel türküleri tek başına söylemek için buralara geldiğine.

Bir kez daha gürledi gökyüzü ama bu kez ışık seli yoktu. Denizin içinden sırlıklam çıkan Can, kendisine doğru gelmekteydi. Yüzünde bir gülümseme oluştu Ezgi'nin. Buralara tek başına gelmenin korkusu yok olmuştu yüreğinde. Ayağa kalktı, iki yıldır görüştüğü ama hiç görmediği adama doğru yürüdü. Yağmur hüznü boşaltıyordu sanki ve ikisi de sırlıklamdı.

Elini uzattı Can'a, "Hoş geldin, iyi ki geldin" dedi. "Yıldırımın gürültüleri, şimşegin başıma düşecekmiş gibi darbeleri korkutmayla başlamıştı beni" diye devam etti.

Tokalaştılar; ikisinin de yüzünde tatlı bir gülümseme, yüreklerinde ilk kez karşılaşmış olmanın heyecanı vardı. Önce bir korunaklı yer bulmalıydılar.

Az ilerideki eski bir balıkçı kulübesi gözüne çarptı kadının. Avlusunun üzeri kapalıydı.

Soğuk değildi hava ya da kendisi soğuk hissetmiyordu. Yürüdüler birlikte kulübeye doğru.

Denizin dalgaları artık köpürmüyor, kara asumana ak ışıklar vurmuyor, bulutlar ağlamıyordu. İkisi de sessizdi. Sanki önceliği bir

diğeri alsın istiyorlardı konuşmada. "Keşke bir demlik çay olsaydı" diye iç geçirdi Can. Ezgi bunu hissedip "Buraya kadar geldi ama ikram edilecek bir çay bile yok" diye düşündü. Ev uzaktaydı ama gidebilirler, evde çay demleyebilirdi. Birden sessizliği bozdu.

-Hadi eve gidelim. Hem çay içer hem sohbet ederiz.

-Teşekkür ederim. Burada, doğanın olgun çıplaklığında konuşmak çok daha güzel olur. Gün doğmadan gitmeliyim zaten.

-Hiç bahsetmedin geleceğinden. Ne bildin burada olduğumu?

-Kişi hislerini güçlü tutarsa bir insana doğru, eylemleri hakkında öngörülerde bulunabilir.

Şaşırdı Ezgi. Bu cevabı beklemiyordu hiç. Kulübenin avlusundaki masaya ve masaya çakılmış banklara karşılıklı olarak oturdular. Birbirlerinin gözlerine bakmıyorlardı ya da bakmak işlerine gelmiyordu. Ezgi gözlerin çok şey anlattığına inansa da Can, o çok şeyi anlatanın gözler değil, gönül gözü olduğuna inanıyordu. Usta bir tiyatrocunun gözlerini istediği gibi kullanabilir, diksiyonu ve ses tonu güçlü bir insan konuşmalarıyla karşısındakini büyüleyebilirdi ona göre.

Sessizlik çok derindi. Dalgalar sanki sükût makamını alıyorlar ve kadınla adam da o makama uyup sessiz türküler söylüyorlardı içlerinden. İlk Ezgi bozdu yine sessizliği.

-Bana hâlâ kızgın ve daha ötesinde kırgın gibisin.

-O konulara girmeyip konuşulacak konuları kırgınlık zinciriyle bağlamayalım birbirlerine.

Ezgi, göz kapaklarını indirerek onayladı bu düşünceyi. Can'ın ruhuysa coşkuluydu. "Hadi, pes etme! Yıllardır senin gereksiz gu-

rurların ve zor sevmen nedeniyle romantizmi yaşayamadım hatta neredeyse unuttum. Tatlı dilinle razı et onu” diyordu. Bedeni de isyanlardaydı. “On yıla yaklaştı neredeyse. Benim de bir kadını yaşamaya hakkım yok mu?”

Hadi, senin dilin tatlıdır. Ona sevgini kabul ettir ki benim de dokunduğum, dokunacağım biri olsun” diye söyleniyordu. Ezgi’nin bedeni birden söze atıldı. “Boşuna uğraşmayın. Ona ben geceler boyu ısrar ettim sizin için ama anlayamadığım bir sessizlikle hep reddetti beni” dedi. Kadının ruhu da tetikteydi sanki ve boşaldı birden. “Onun geçmişe bağlılığı hatta anı yaşaması nedeniyle boşuna dil dökersiniz. Geleceğe dair planı yoktur” deyip konuşmaya dâhil oldu.

Belli ki aslında iki beden ve iki ruh çoktan razıydı ama kişiliklere bunu kabul ettirmeleri mümkün değildi artık. Bu kez Can sessizliği bozdu:

-Yazma işleri nasıl gidiyor? Bugünlerde durgun kalemin.

Ezgi için için kızdı bu söze. Olayları yazmaya alışmıştı. Birden gerçekleri hayal etme konularıyla karşı karşıya kalmıştı Can Bey’in basamak atlatmasıyla. Biraz alışmışken birden “Benim yerime geç. Benim kimliğime bürün ve empati yaparak beni yaz” demişti. Aslında yazacak çok şey vardı ama Can’la bir aşk istemiyordu. O nedenle yazdıklarını yanlış anlayabilir, umuda kapılabilirdi. Ne tipi ne görüntüsü kendini zorlasa bile ona çekici gelmemişti. Yapamıyordu, Can’ı sevemezdi. Ona öykü yazmayı öğretmekten vazgeçse bile bunu göze almıştı. Bu iş olmayacaktı.

Ezgi’nin ruhu yine söylendi. “Ben artık sana düşüncemi söylemekten bıktım. Ne halin varsa gör o halde” derken bedeni de isyan ederek anlaşılmaz sözlerle söyleniyordu. Aslında Can da inatçı keçi gibiydi. Sevgi anlayışlarındaki farklılığı öğrendikten sonra artık bu işin olmayacağından emin olmuş, suskun kalmıştı hep ama için için yine de çok seviyordu.

Sevgisini bastırmak istese de bastıramıyor bazen belli ediyordu.

Ezgi’nin düşüncelere dalıp cevap vermesiyle yine konuşma gereği duydu Can.

-Keşke dün gece hiç olmasaydı. Bu yazı türünü öğrenesin diye ve konu olarak da beni

yazdığın için hem kendi özelliklerimi belirten açıklamaları hem de türle ilgili açıklamaları benden ve senden örnekler vererek açıklamıştım ama sen sanki seni duygusal olarak zorluyorum gibi bir hisle hakkım olmayan sözler ettin bana. Bir anda tarumar ettin gururumu ve kişiliğime varan laflar ettin.

-Belki sen yanlış anladın.

Ezgi’nin iç sesi yazının derinlerine inmediğini, bazı cümleleri öyle algılayıp sert konuştuğunu söylüyordu ama artık ok yaydan çıkmıştı.

-Tamam Ezgi. O konulara dönmeyelim. Yüreğimdeki sonsuz sevgiyi hedef aldı tüm sözlerin. Gururum, kişiliğim hak etmediğim şekilde sarsıldı. Neyse artık. Olanlar oldu. Dün bana “Artık edebiyat haricinde hiçbir konu istemiyorum. Arkadaşsak sadece edebiyat arkadaşlığı” demiştin. Dediğin gibi olacak.

Gülümsemişti bunları derken. Ezgi pek üzgün de değildi. “Olması gereken bu zaten” diye düşündü ve teşekkür etti yeniden adama. Can devam etti:

-Önce gelseydin arzularımdan söz edip hayallerimi anlatacaktım; sen somurtup oturacak, duymak istemediğini söyleyecektin. Ben sevgimi, sen ise sevilme istemediğini belirtecektin.

-Sence ben neden böyleyim?

-Söylersem yine kavga çıkar ama bu gece milat olsun çünkü sana yalan söylemeyeceğime söz vermişim. Ama sen dün gece “İnsan bazen bazı konularda yalan söylemeye ihtiyaç duyar” deyince artık hep doğruları söyleme sözüm maalesef geçerliliğini kaybetti.

Ezgi o an ruhundan önce kendisi söylendi içinden. “İyi halt etmişim” dedi.

-Sorumu tekrarlıyorum hocam. İster kız ister kızma. Ben sana hep “Hocam” diyeceğim.

-Dilediğin şekilde hitap et artık. Ben o kelimeye resmiyet ifade ediyor diye karşı çıkmıştım ama sen zaten artık resmiyet istiyorsun. O nedenle hitabın artık bende bir sakıncası yok.

-Buna da sevindim. Teşekkür ederim. O halde sorumu tekrar edeyim.

-Tkrara gerek yok değerli talebem. O teşhisi koydum ben.

-Neden "öğrencim" değil de "talebem" diyorsun alay eder gibi?

-Alay etmiyorum. Öğretmenin karşılığı öğrenci, hocanın karşılığı ise talebedir. "Hocam" dediğine göre benim de "talebem" demem doğaldır.

Ezgi düşünceye daldı. Önceleri hep alttan alırdı Can. Sakin sakin anlatır ve sonunda razı ederdi. Oysa şu an alttan almıyor, kesin cevaplar veriyordu. "Aman" dedi içinden, "Kırılırsa kırılısın" ve devam etti "Bana öyküyü öğretmeye zaten söz vermişti. Bu kez de küserse artık kendim öğrenmeye çalışırım ve bir daha asla minnet etmem."

Tam bunları düşünürken Can sorunun cevabını yine net bir ifadeyle söyledi.

-Kendini tanıımıyorsun. Sana o yazıları kendini tanıman gerektiği için yazdım ama sen kendini tanımamakta direniyorsun.

-Ben kendimi tanıyorum. Sadece öykü yazabileceğim konusunda tanıımıyordum kendimi.

Onu da sen bana tanıttın.

-Onu tanıttığıma inanıyorsun ama başka konularda kendini tanımadığına inanmıyorsun.

Bu tezat değil mi talebem?

-Bana öğrencim de. O daha kibar.

-"Tezat değil mi?" demiştim ben.

-Değil. Ne istediğimi bilen biriyim. Benim şu an senden beklediğim sadece bana öykü yazmayı öğretmen.

-Peki...

Ezgi biliyordu Can'ın ağzından çıkan "Peki" sözcüğünün içeriğini aslında. Eskisi gibi direnmiyordu ve böylesi daha iyi idi. Hiç değilse artık kafası, duyguları rahat edecekti. Hem kırmak da istemiyordu hocayı. Birden ruh sesini duydu. "Kırmak istemiyorsun ama sürekli de kırıyorsun gibi geliyor bana" deyince ruhunun ağzını kapattı adeta.

-Hocam, bu konuşmayı dün yapsaydık sevda konuşulacaktı, arzular konuşulacaktı ve ben rahatsız olacaktım. Böylesi daha iyi.

-Yani sen kendini tanıyorsun değil mi? O halde sorun yok.

-Benim gönlüm kapalı hocam.

-Söylemiştin ama buna aslında kendin de inanmıyorsun. Şiir yazan, öykü yazan biri duygu insanıdır ve gönlü kilitli olsa tek kelime

bile yazamaz. Ayrıca zaman zaman şiirlerinde aşktan, arzudan söz edemez. Bu sözleri sadece bana kullanmaktasın.

-O halde sen de kullandırma değil mi? Neyse bunu da geçelim.

-Zaten hep her şeyi geçiyoruz talebem. O nedenle de konuşamıyor, biriktiriyoruz ve patlama noktasına geldiğinde de gümlüyor her şey.

-Ben, senin hakkımda kötü şeyler düşünmeni istemediğim için o konularda konuşmak istemedim ve haklıydım. Konuşsaydık kim bilir neler düşünecektin.

-Bu huyların hepsinin ana kaynağı kendini tanımamaktır. Diğer konuştuklarımız sadece bu temel özelliğe sıkı sıkıya bağlı yan huylardır. Bunların değişimi için çok uğraş verdim ama bomba elimde patladı.

-Hocam, sen benden her zaman doğruları konuşmamı istiyorsun ama her insanın yalan söylemesi gerekmez mi? Kişi eğer bir şeyi gizlemeye çalışacaksa yalan söylemeli bence.

-Şu sözler ancak şüphe duyulursa söylenir. İşte tam da bunu söyleyecektim. Şüpheli bir yaklaşımın var. Ayrıca bir günün ile diğer gününde ruh olarak farklı oluyorsun. Bir gün çok çok iyi, yumuşak huylu; diğer gün çok sert mizaçlı, hırçın ve kavgacısın. Bu da senin yazılarına yansıyor. Hırçın olduğun günler yazamaz hale geliyorsun.

-Hocam bana her şeyi öğret. Ben öğrenmeye açığım.

-Ben öğretmeye söz verdim. Sözümün de eriyim.

-Ama şartlarım da var.

-Biliyorum. Senin şartların bitmez ki. Farkında olmadığın o şartları sıraladığında önceden biriktirip okursan eğer karşındakine kıpırdayacak bir alan bırakmadığının farkına varırsın.

Örneğin sen baskıdan hoşlanmıyorsun, baskı yapılmasını asla istemiyorsun ama hiç farkına varmadan her tür baskıyı sen yapıyorsun. "Farkına varmıyorsun" diyorum çünkü gerçekten farkında değilsin. İşte senin baskı dediğin şeylerde ben farkına varman için yumuşak ve ikna edici yöntemler uyguluyordum.

-Beni bu kadar mı kötü tanıdın? Hep

eleştirdin bu gece.

-Keşke eleştirseydim. Tespitlerimi söyledim. Bana dostluk, sevgili olmak, arkadaşlık istemediğini söylediğin halde, sadece konumuzun edebiyat olduğunu söylediğin halde yine de tespitlerimi söyledim. İnsan olarak değer veriyorum sana.

-Beni sevmeseydin hiç sorun yaşamayacaktık.

-Sorunsuz bir çalışma yok hükmündedir. Farkında mısın koyduğun yasakların?

-Aaaa! Sinirleniyorum ama! Ne yasak koymuşum ben.

Güldü Can ve devam etti.

-Sayayım. Sana âşık olmama yasağı, derin konu vermeme yasağı, seni kendinde ve rahat bırakma yasağı ile daha niceleri. Örneğin bana "Doğru söyle" diyorsun yazıların hakkında ama "Olmamış" dediğimde ise "Gururuna yediremediğin için" diye cevap veriyorsun. Ne yapayım bu durumda? Dediğin gibi "İnsan bazen yalan söylemesini bilmeli" deyip yalan mı söyleyeyim?

-Peki hocam. Şu buluşmamızda o yasaklar olmasaydı ve serbest olsaydın beni sevdiğin için arzuyla sarılmayacak mıydın bana hatta daha ileri gitmeyecek miydin?

-Dünden önce sorsaydın bu soruna "Evet" derdim. Çünkü sevdaya dairdir bu söylediklerin. Bugün ise dikkat edersen o koulara hiç girmiyorum.

Ezgi üzölmüşü Can'ın böyle hoyrat konuşmalarından çünkü hiç alışkın değildi bu şekilde konuşmasına. Yine kibardı, yine centilmendi ama bu kez lafları çok tok idi. Oysa eskilerde sabırla konuşur, ikna ederdi.

Saate baktı. Daha konuşacak çok şey vardı ama eve gitmeliydi. Ev sahile çok uzaktı. Hemen anladı Can.

-Hadi talebem. Seni eve bırakayım sonra ben gideyim.

-Teşekkür ederim. Her şeye rağmen bizde kalabilirsin.

Gölömsedi Can, bir şeyler söyleyecekti. Yutkundu sadece.

Yol boyu ikisi de sessizdi. Kendi ruhlarıyla, kendi kişilikleriyle, kendi bedenleriyle hesaplaşırken birbirleri ile de hesaplaşıyorlardı. İki tarafın da ruhları ve bedenleri ender olacak şekilde bu kez aynı düşünüyordlardı

ama kişiliklerin birindeki gurur, diğerindeki gizemli olma ve bunun yanında kendini tanıyamamak onları ayrı düşürmüştü. Çok ender rastlanacak bir olaydı belki de ruhların aynı kişiliklerin ayrı düşünmesi. Bu sohbetten ikisi de beklediğini bulamamışlardı.

Elini uzattı Can.

-İyi geceler değerli talebem.

-İyi geceler hocam.

Birden kayboldu adam. Ezgi şaşkıındı. Yoksa hepsi hayal miydi?

Kanepeye uzandı, geçmişi ve bugünü derin derin düşündü. Gelecek planı yine yoktu ve uykusu da kaçmıştı.

ŞEMSIYE

Yıllar önce İngiltere'de erler şemsiye kullanmazmış. Şemsiye taşıma hakkı sadece subaylara tanınırmış. O yıllarda bir gün genç teğmenlerden biri, koltuğunun altında bir şemsiye ile hızlı hızlı yürüyen eri görünce, beyninden vurulmuşa dönmüş. Eri çağırarak:

- Bu ne küstahlık, demiş ve şemsiyeyi aldığı gibi dizinde iki parça etmiş. Bu sana bir ders olsun, bir daha böyle küstahlıklar yapma!

Neye uğradığını anlamayan er:

- Baş üstüne, diyerek selamı çakmış ve şöyle sormuş:

- Teğmenim, beni az önce evine yollayan general şemsiyesini istediğinde kim kırdı diyeyim?

ŞEHİTLERİN YURDU

Filistin'in içinde köşe başı tutulur,
İşlenen mezalimi, bebekler görür bugün.
Her cepheden bin silah gece gündüz atılır,
Kadın erkek herkesi, zalimler vurur bugün.

Kelle gider, can çıkar; bayraklar gökten inmez,
Yurduna âşık kalpte, vatan sevgisi dinmez,
Kahpe düşman tutuşmuş; kini, ateşi sönmez,
Anaların feryadı, göklere erer bugün.

Hangi yöne gitseler düşman keser yolları,
Vuruldukça ne yapar bilekleri, kolları,
Yıllardır bilen olmaz düştükleri halleri,
Kanlı kurşun tutulmaz, yüreğe girer bugün.

Çaresiz çocukları, bilmem kimler sakınır,
Çektikleri acılar yüzlerinden okunur,
Sonu gelmez zulümler yüreklere dokunur,
Yol şaşırılmış İsrail, her yanı sarar bugün.

Füzeye, topa kafa tutar; sapanla taşlar,
Duyulur yayım ateş gövdeden düşer başlar,
Görenlerin gözünden sel olup akar yaşlar,
Ebrehe'nin ordusu, el ayak kırar bugün.

Bombayla alevlenir dereleri, düzleri,
Dünya sağır kesilir boşa gider sözleri,
Her yerde feryat figan kan içinde yüzleri,
Ne söylense faydasız, akıllar durur bugün.

Baykuşlar gelip konar canım güzel yerlere,
Toprağa düşmek düşer o korkusuz erlere,
Melekler kanat gerer can veren siperlere,
Kahramanlar cennette, gülleri derer bugün.

Çıkar er meydanına beklenen şanlı ordu,
Görünmez şehitlerin ucu, bucağı, ardı,
Yâr olmaz kimselere Selahaddin'in yurdu,
Yiğitler otağını, Kudüs'e kurar bugün.

Ahmet ÇUKUR

KÜLTÜR HAMİSİ KUTLU BİR ŞEHİR: KAYSERİ VE KAYSERİLİLER

Funda GÖKÇEN

Zengin nimetlerle süslü, bereketli toprakların en misafirperver, en güler yüzlü ve en cömert şehri neresi denilince tabi ki herkesin akına gelen şehirlerden birisi de Kayseri'dir. Tevazuda, erdemde, dostlukta yarış eden farklı medeniyetlerin en estetik mozağını oluşturduğu kardeşlik abidesi şehrimin hele de bir Develi ilçesi var ki, o cennet diyarı hakkıyla kim anlatabilmiş ki ben cümlelere sığdırıp, kelimelere giydirebileyim diyorum.

Tüm Kayseri'de bulunan tarihi mekânları bu yazıya sığdırmam mümkün değil bu yüzden sadece Develi'de bulunanları kısaca söylüyorum. Develi Kalesi, Develi'nin stratejik bir noktada yer almasından dolayı birçok tarihi olaya tanık olmuştur. Tarihî bilgilere dayanarak kalenin Bizans döneminden önce inşa edildiği ve stratejik konumu itibarıyla Bizans ve Selçuklular döneminde aktif olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Özellikle Selçuklular döneminde kaleye yeni eklemeler yapılarak kale genişletilmiş ve Osmanlı hakimiyetinden sonra önemini kaybetmiştir. Bunun yanı sıra Sivasi Hatun Camii, Devali Türbesi, Seydi Şerif Türbesi, Hızır İlyas Türbesi, Şeyh Ümmi Türbesi, Ebce Sultan Türbesi, Hamidiye Medresesi, Havadan Külliyesi, Gereme Harabele-ri, Çomaklı Yer Altı Şehri, Şahmelik, Ayşepınar, Tombak, Develi ve Gazi, Develi Kasabası Kaya Oyma Mağaraları, Fıraktın Yazılı Kayaları, Öksüt Kalesi ve Develi-Yeşilhisar-Yahyalı üçgeni içinde bulunan dünyaca ünlü, Kuş Cenneti diye tabir edilen Sultan Sazlığı da güzel memleketimin değerleri arasında bulunuyor.

Mantının anavatanı memleketimizde ye-

meklerimiz: cıvıklı unvanıyla her yere nam salmış etli pidenin şahı, prtımpırt yemeği, pastırması, sucuğu ve daha sayamadığım yöresel lezzetleriyle unutulmayacak bir lezzet şöleni yaşatır tadanlara. Üzümlü, kayısı, dutu vs. meyvesiyle ünlü yörelerle yarışacak kadar iddialıdır.

Havası, toprağı, iklimi, rakımı, mineral değerleri, morfolojik özellikleri, florası, faunası, bireysel ilişkileri, tarihi, geçim kaynakları, şivesi, kültürel yapısı ve kendine has birçok zenginlikleriyle herkesi imrendiren bu şehrin; hepsi birbirinden has karakterli, özü, sözü sağlam, vefalı ve faziletli insanları var. Anlıyoruz ki, Bostancı Baba, Gönçüzâde Kasım, Hacı Torun Efendi, Sâdık Efendi, Dev Ali, Seyyid İmameddin, Şeyh Ümmi, Nebi Baba, Abdal İlyas, Evliya Dede, Epçe Sultan ve Akça Koca gibi derya gönüllü insanların bu topraklardan çıkması tesadüf değil elbet.

Biliyorsunuz ki, her bölgenin kendine özgü renkleri, desenleri, endemik türleri ve belirleyici özellikleri vardır. Fark ve kaliteyi ortaya çıkaran bu unsurlar yöreye unvan olarak yansırken, üzerinde yaşayan değerlerine de bağ ve aidiyet duygusu aşılar. Coğrafya ve iklim yörelerin insan karakterini şekillendirirken, kaderin güzellik ve güven adına en cömert puanını da Kayseri'ye verdiğini görürsünüz.

Bu şehrin fakirinden zenginine, milletvekilinden işsizine, çobanından çiftçisine, esnafından-köylüsüne, okumuşundan ümmisine hepsi birbiriyle cömertlik ve güler yüz yarışındadır. O kadar güzel insanlar var ki, statünüz ne olursa olsun, misafir kimliğinizle kimin sofrasına konuk olsanız, hanesine teşrifinizden duyduğu memnuniyetle tatlı dil, güler yüz izzet-i ikram bombardımanına tutulur, konuk kimliğinizle başlarına taç olursunuz.

Kayseri'yi ve Kayserilileri anlatmaya sayfaların yetmeyeceğini biliyorum. Sevdalı olduğum şehrimi birkaç cümleyle tarif etmem gerekirse, huzur ve güven kapısı bu şehir geçmiş tarihlerden beri yorgun kervanlara yuva, korunaksız tüccarlara hami, fakire-fukaraya uzanan en merhametli el, yürekten dost selamı, gerçek samimiyet ve sadakat, statü ayırt etmeden herkese gönül zenginliğiyle kurulan cömert sofralar ve yine gönül sıcaklığında

yansıtılan cömertlik ve güler yüz... İşte bunların toplamına Kayseri denilir.

Gizemi, heybeti ve efsunlu efsaneleriyle şehrimizin sembolü Erciyes Dağı, faal olduğu otuz milyon yıl önce püskürttüğü küf ve lavlarla canlılara ne kadar ızdırap ve ölüm olup yağıdıysa da bölgede yakıp yıktığı coğrafyanın enkazındansa şimdi Kapadokya gibi bir görsel harikası doğmuş oldu. Zümrüt bir gardanlığı andıran bu tabiat harikasını görenler, bölgeye tekrar tekrar geldiği halde gönüllerini bu güzelliğe bir türlü doyuramıyor.

Erimeyen karları yüzünden Hititlerin Beyaz Dağ diye adlandırdığı Erciyes, adrenalini yüksek tırmanış rotaları, kapsamlı kış sporları, sunum konsepti cazip gastronomisi ve görseli emsalsiz kamp duraklarıyla dünyadaki macera tutkunlarının gözdesi bir cennet. Hele de Kapuzbaşı Şelaleleri ve Sultan Sazlığında ki tarifi zor ekosistem, ülkemizin her tarafına ulaşım avantajlarıyla başta yakın metropoller olmak üzere tüm çevre illerin en gözde hiking ve trekking güzergâhı konumunda.

Nazlı nazlı akan Kızılırmak'ın çevresi, çehresi ve duruluğuyla İrem Bahçelerini andıran 128 km'lik en berrak bölümü bizim şehrimizde. Berrak diyorum çünkü kıvrım kıvrım menderes çizerek geçen zümrüt çevliklerde senkronize figürlerle yüzen balıkları seyretmek, rayıhası yüksek kuşburnu, yemşen, cehri, güvem, yaban mersini, ahlat vs. gibi meyve ve çalı grubu ağaçları yurt tutmuş milyonlarca kuşun, kelebeğin, ötücü böceklerin oluşturduğu orkestra ve armoniyi dinlemek, rengi ve kokusunu hiçbir yerde göremeyeceğiniz bin bir türlü çiçeklerle süslü zengin habitatı anlatmak kifayetsiz kalacağından yazmıyorum bile. Biliyorum ki Kayseri'yi kimse hakkıyla anlatamaz çünkü bu kutsal şehir huzur üfle-yen havasını soluyarak yaşanıldığında ancak hissedilebilir, görsellikte ve manevi huzurda nimetler zinciri olduğu işte o zaman anlaşılır.

Bu kutsi şehir tarihin bütün dönemlerinde bir kavşak noktası sayılabilecek en gözde yerleşim merkezlerinden biri olmuş. Üzerinde yaşamış onlarca medeniyet adeta yüreklerini bırakıp da gitmişler, nakış nakış her yeri şaheserleriyle donatmışlar. Camiler, kiliseler, havra, tapınak vs. gibi inanç merkezleri, resimler, ikonlar, heykeller ve eşsiz yapılardan

oluşan antik hazineler bizi adeta bir açık hava müzesine dönüştürmüştü. Topografik yapısı, coğrafik estetiği, konik gövdeli peribacaları, huzur veren camileri, Ortodoks ikonlarıyla süslü kiliseler, yakut gibi görünen yeşil alanları ve tarifi imkânsız güzellikleriyle tablo gibi bir görsel ve her karesi adeta bir efsane. Cennetten yansıyan bir akis gibi görünen sulak vadileri, sıcak insanları ve gizemli tarihiyle bu şehir, ona kulak verdiğinizde size efsunlu bir şeyler fısıldar.

Anadolu'da parça parça bulunan site devletleri tek bir siyasi birlik altına toplayan Hititler, Prima Bölgesi diye adlandırdıkları Kapadokya coğrafyasının en gözde yerleşkelerini bizim şehrimiz sınırlarında kurmuşlar. Bu site devletlerin en büyüğü olan Hatti'lerin Kültepe yakınlarında Asurlu tüccarlarla beraber kurduğu Karum (Pazar yeri) dünyanın hâlâ ilgisini çeken eşsiz bir sit alanı.

Kısaca tarihimizi ve stratejik konumumuzu şöyle anlatayım. Heybetli Erciyes'in eteğinde M.Ö. 11. ve 7. yüzyıllarda kurulan şehrimiz, M.Ö. 6. ve 5. yüzyıllarda Med ve Perslerin egemenliğine girmiş. O dönemler adı Mazaka olan Kayseri, M.Ö. 280 yılında kurulan bağımsız Kapadokya Krallığı'na başkentlik de yapmış. Sulak alanları, bereketli tarımı, korunaklı bölgeleri, stratejik konumu ve iklimi nedeniyle şehrimiz her zaman çok kalabalık nüfuslar barındırmış. M.S. 17 yılında Romalıların eline geçen 400.000 nüfuslu bir devasa eyaletken, Romalılar imparator şehri anlamında Kaisareia adını vermişler.

691 ve 721 yıllarında Arap akınlarına da uğramış. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra da Türk asaletiyle buluşmuş. 1127'de Danişmendliler, 1162'de Anadolu Selçuklularının yönetimine geçen şehrimiz ticari ve siyasi önemini hiçbir zaman yitirmemiş.

Kalkolitik çağdan başlayarak Asur, Hitit, Frig dönemlerinden Roma devri sonuna kadar kesintisiz bir yerleşke olan Kayseri, 1067'de Afşin Beyle Türk hâkimiyetine girince sırasıyla Selçuklular, Eratna Beyliği, Dulkadiroğulları, Kadı Burhanettin, Karamanoğulları ve Osmanlı Devleti dönemlerini yaşamış, yine her dönem tarih, turizm, ticaret ve siyasetin merkezi kimliğini korumuştur. 1244 yılında Moğol işgaline uğrayınca bir süre Moğol-İlhanlı

valilerince yönetilmiş. 1343 yılında Eretna Beyliği, 1398'de Osmanlı, 1402 Ankara savaşından sonra Karamanoğulları ve Dulkadiroğullarının eline geçen şehrimiz, Yavuz Sultan Selim'in İran seferi dönüşü 1515'te tekrar Osmanlı İmparatorluğuna geçmiş ve nihayetinde 1924 Anayasasıyla ölümsüz Türkiye Cumhuriyetinin en gözde vilayeti olmuştur.

Türk yatırımlarıyla ülkemizin ilk uçak fabrikası, ilk kara ve demiryolu hatları, 1953'te Sümer Bez Fabrikası ve 1950'de projelendirilen sanayi sitesiyle Türkiye'nin ilk büyük sanayi ve ticaret atılımlarına öncülük etmiş. Şimdi bile şehrimiz jeopolitik, sosyo ekonomik, ticari, siyasi, sanatsal, kültürel, sağlık, eğitim, spor ve şehircilik alanlarında Avrupa normlarında olmakla beraber; Türkiye'nin en güzide en hızlı gelişen, en yenilikçi stratejik şehri statüsündedir.

Geçmiş kronolojiye şöyle bir bakarsanız, dünyada kurulan ilk uluslararası ticaret merkezi olan Yabanlu Pazarı, Pınarbaşı ilçemizde kurulmuş. Mısır'dan, Kırım'dan, Hint coğrafyasından, Ortadoğu, Kafkaslar, Avrupa, Kıbrıs ve tüm Akdeniz ülkelerinden insanlar akın akın şehrimize gelmiş, Kayseri'yi Dünya ticaretinin başkenti yapmışlar. Hani Kayserililere pazarlık başta olmak üzere birçok ticari yakıştırmalar yaparlardı ya... İşte Dünyada ilk Uluslararası Pazar ve ticaret merkezi oluşumuzdan dolayıdır.

Bu güzide ilin çok eğitimli değerleri, renkli geleneksel motifleri, tarih, kültür, coğrafya ve çok detay zenginlikleri var. İlkler ve yenilikler denilince herkesin aklına biz geldik gibi en saygın vilayetlerin bile çok çok önünde yer alırız.

Topraklarımız kıraç görüntülü ama organik ve verimli ve estetik bir dekora sahiptir. Dürüst üreticileri ve natürel ürünleriyle bölgenin en doğal en leziz nimetlerine biz sahibiz. İpek Yolunun altın şehri olarak bilinen bu huzur ve güven yuvasını detaylıca tanımadan kurnazlık eksenli bazı haksız ve olumsuz yorumlar almak akıl sınırlarımızı zorlarken, bunu mizah gibi gören cahil cesaretli karar otoritelerinin ve etkilediği gafil kesimlerin bakış açısına acaba kıskançlık eksenli bir değerlendirme mi diye de düşünmüyor değiliz.

Türkiye'nin ve Dünyanın neresinde olur-

sa olsun bu kutsal şehrin tüm insanları kentlerine ve ülkelerine bir katkı ve katma değer sağlama gayretindedir. Çünkü Kayserililerin yüreklerindeki hemşehri aşkı, memleket sevdası, ilke, ülke ve ülkü anlayışı bambaşkadır.

Tarih-kültür ve edebiyat sunumlarını se-vererek dinlediğim ve birçok projeyi beraber yürüttüğümüz duayen yazar Sayın Rifat Çakır'la iki kez Kayseri'yi gezdik. Uzun uzun Kayseri'yi konuşurken "Kayseri'ye Türkiye'nin en önemli şehri demek yetmez, aynı zamanda dünyanın önünü açan ilkleri ve imkânlarıyla başlı başına bir nimet, başlı başına bir bereket yuvası da denilmesi gerekir. Yabanlu Pazarının tarih-teki yerini, oluşturduğu istihdamı ve geleceğe çizdiği yönü finans kuruluşları bile anlatamaz ki ben anlatayım. Bu şehir aziz ve asil soylu inanların yurdu" şeklinde konuştu.

Çok yönlü sunucu ve Tarihçi Yazar Rifat Çakır'la birçok ilin kültürel mekânlarında birlikte çalıştık. En son tanıtım projesini ve senar-yo metnini benim hazırladığım ve sunumunu yine beraber üstlendiğimiz Bursa kültürü ve tarihini anlattık. Bizim tarih-kültür tanıtımla-rımızın tamamı bilimsel. Kesinlikle bilgiden uzaklaştıran ve yanıltıcı yönü çok ağır basan mitolojik faktörlere ve halk efsaneleri var-yantlarına yer vermiyoruz. Çok yönlü kaynak taraması yapıyor, tabiri caizse onlarca kitap okuyor, bilgi derliyoruz. Tarih kültür program-larına emek vererek edindiğim tecrübelerle dayanarak en sağlam ve güvenilir kaynağın her zaman Milli Eğitim Bakanlığı onaylı ders kitapları olduğunu da ayrıca belirtmek iste-rim.

Güzel insanlar bu kültürel tanıtım emek-lerimiz çerçevesinde onlarca şehir, onlarca ilçe, onlarca tarih-turizm bölgesi gezince şeh-rine samimi gönül veren, fedakarca çalışan ve çalışkan değerlerini de iyi tespit eden bir tecrübe birikimi edindik. Yani gerçek çalışanı, gerçek emektarı ve boş konuşup hep yanıltı-nı anladığımızı da söylemek istiyorum

Geçtiğimiz günlerde Kayseri'yi, hem il-çem Develi'yi yeniden gezme fırsatı yakala-dık. Zamanımız az olduğundan Kültepe Hü-yüğünü, Kaniş-Karum Ören yerini, Giyasiye ve Şifaiye Medreseleri, Hunat Hatun Külliyesi, Sultan Hanı, Karatay Hanı, Avgunlu Medrese-si, Çifte Medrese, Merzifonlu Medresesi, Köşk

Medrese, Seraceddin Medresesi, Sahibiye Medresesi, Hoca Hasan Medresesi, Hacı Kılıç Medresesi ve Han Camii gibi yerleri dolaştık ama çok istememize rağmen tanıtım çekimle-ri ve sunumları yapamadık. Ama Allah kısmet ederse diğer illere hazırladığım tanıtım pro-jelerinin en kapsamlı ve en torpillisini Canım Kayserim için yapacağım sözünü veriyorum.

Gururla söylemem gerekirse bu gezimiz-de şehrimizi çok temiz ve bakımlı gördüm. Beyefendiliği ve tevazusuna hayran olduğum Başkan Dr. Memduh Büyükkılıç aşkımız Kay-seri'ye imrenilir güzellikler katmış. Her yeri estetik açıdan hayran bırakacak hizmetleriyle şekillendirirken, ulaşımaya yönelik deha proje-leri, sosyal hayatı düzenleyen nitelikli tesisler, kent dokusuna uygun yapılaşma, gerçeğine uygun restorasyonlar ve günümüz şartlarına uygun bir anlam ve bütünlük de yakalayarak uygun kullanım koşulları oluşturmuş. Seç-kin eğitim kurumları, sağlık merkezleri, spor kompleksleri, parklar, rekreasyon alanları, sosyal alanlar, tarih, doğa, kültür ve gelenek-sel dokuya gösterilen duyarlılık inanın insana gurur veriyor.

Tarihî değer taşıyan mezbelelik durum-daki birçok mekân, alanında saygın aka-demisyenler ve mesleki yeterliliğiyle sahip ustalar tarafından aslına en uygun şekliyle restore ettirilip, amacına uygun kurumların kullanımına açılmış. Tarihi dekora adeta cer-rahî dokunuşlar yapıp, gerçek kimlikleri ka-zandırılmış. İnşallah tüm belediyeler ve kültür kurumları bu alanın en seçkin idolü statü-sündeki Büyükşehir Belediye Başkanımız Dr. Memduh Büyükkılıç ve ekibini model alırlar.

Hele de merkez ilçelerden sonra en bü-yük yerleşke olan benim ilçem Develi'nin ef-sane başkanı sayın Mehmet Cabbar, görev yaptığı dönemde Develimize adeta sevdası-nı nakşetmiş. O kadar güzel projelere imza atmış ki, ilçemiz bölgenin adeta gözbebeği olmuş. Homurlu Mesire Alanı, yeni Devlet Hastanesi, güneş enerji santralleri, engel-siz yaşam merkezi, TOKİ etapları, biyolojik su arıtma tesisleri ve meydan revize planına inanın bayıldım. Merkezi yığılmalar, dar so-kaklar, kontrolsüz yapılaşma, düzensiz imar, artan trafik gibi sorunlara adeta cerrahi mü-dahalelerle çözüm bulunmuş. Homurlu Mesi-

re Alanındaki kent estetiği çevre ve şehircilik alanında ihtisas yapan tüm mimarların ağızını açık bırakacak cinsten. Demografik yapı, coğrafik konum, geleneksel yaşam ve bölgesel farklılıkların tamamı düşünülerek herkesi medeniyet güzergâhında çağın gereklilikleriyle buluşturan hizmetleri ve sosyo-kültürel projeler gören herkesi hayran bırakıyor.

Kayseri İl Kültür Müdürü Doç. Dr. Şükrü Dursun ve Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı Salih Özgöncü'de takdire şayan emekleriyle şehirlerini yücelten değerler arasında. Mükemmel bir uyum içinde çalışıyorlar. Her ikisi de şehir kültürüne hakim, insan, tarih, coğrafya, demografya, geleneksel yaşam, folklorik değerler ve detay zenginlikleri çok iyi biliyor, çok iyi tanıtıyorlar.

Şehrimizde çok nitelikli bir basın var. Yaptıkları objektif haber, donanımlı köşe yazarları, spor, sanat, aktüalite, ekonomi ve güncel konuları ile Ulusal gazetelere taş çıkartan ve Kayserili olmayanların bile her gün takip ettiği zengin içerikli televizyon, radyo ve yerel gazetelere sahibiz. Şehrimiz ve hemşehrilerimiz için sürekli koşuşturan, şahsı, şahsiyeti, beyefendiliği ve örnek kişiliği ile Türk basının en sevilen isimlerinden Sayın Metin Köse dağ'ın cemiyet başkanlığını yaptığı bu kentte Anadolu Haber, Büyük Kayseri, Deniz Postası, E-Haber, Gündem, Haber38, Hâkimiyet, Kayseri Haber, Meydan, Olay, Star Haber, Ülker, VizyonKent Haber, Yeni Haber, Kayseri Manşet ve Kayseri Gazetesi gibi 16 yerel nitelikli gazete var. Ayrıca Kayseri il merkezinde görsel basın anlamında Elif TV, Kanal38, Kay TV ve Erciyes TV olmak üzere 4 yerel, 38 Kent TV, TV Kayseri, TV1 ve Kampüs TV olmak üzere 4 uydu yayını yapan toplam 8 televizyon kanalı var.

Kayserimiz dijital medya anlamında da güçlü. Bütün yerel gazete ve televizyonların internet sitelerinin yanı sıra sadece dijital habercilik yapan www.kayserihaber38.com, Kayseri yerel haber, Kayseri news, Kayseri tempo, kar360, ceo ekonomi, Kayseri ilk haber, Kayseri internet haber, Kayseri sektör gibi İnternet haber sitelerimiz de mevcut.

Ankara'daki hemşehrilerimiz için fedakâr hizmetler üreten Kayseri Dernekler Federas-

yonumuzda da ince ruhlu, nezaket sahibi, tevazu ve saygı abidesi çok güzel insanlarımız var.

Şehri ve hemşehrileri için sürekli koşuşturan, gündemi takip eden, Devlet imkanlarını şehir gerçekleriyle yorumlayıp, hepimizi bilgilendiren, yönlendiren, acı tatlı günlerde kenetlenmemizi, bir ve beraber olmamızı sağlayan bu federasyona hemşehrilerimiz destek verdiği takdirde çok daha güzel şeyler olacağına yürekten inanıyorum.

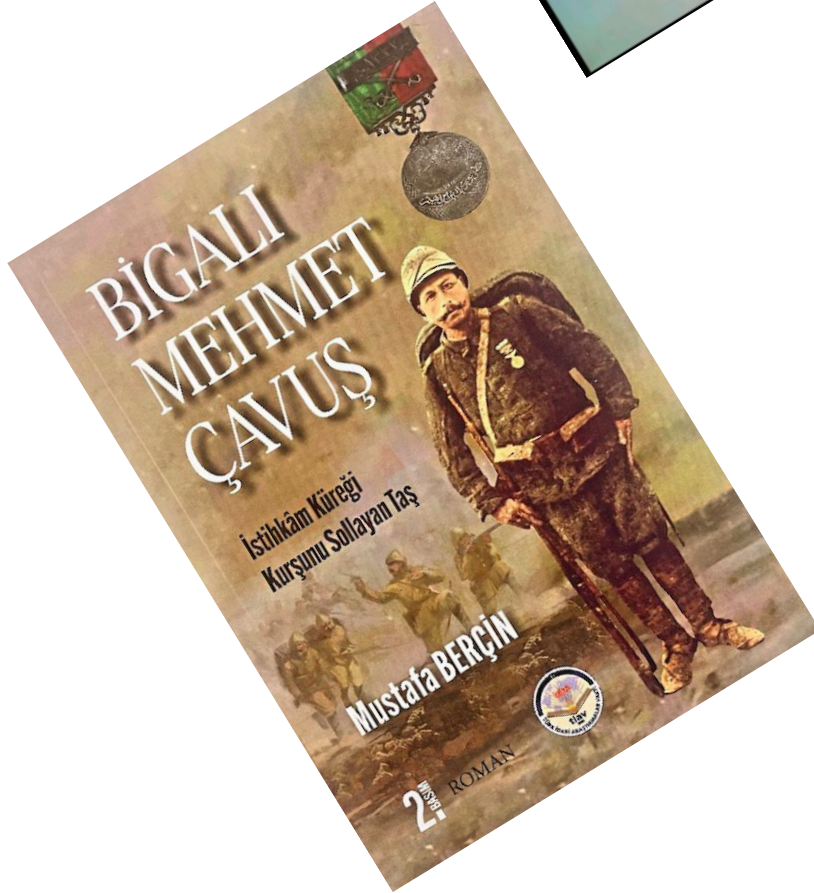
Bu federasyonun başkanı ve tüm emektaşları Kayseri gönlünü, Kayseri ürünlerinin hilesizliğini, güzelliğini, kalitesini, insanının emeğini, dürüstlüğüne dernek olarak dünyaya duyururken, Ankara bürokrasisinden, siyasilerden, sivil toplum örgütlerinden ve iş adamlarından Kayseri'ye teşvik, yatırım, tanıtım, istihdam ve yapılması gereken tüm kamusal ve sektörel hizmetler için insan üstü gayretlerle yılmadan destek istiyor, projeler sunuyor, uğraşıyorlar.

Evet değerli dostlar şehrim ve insanları, kalitesindeki azamet, karakterindeki fazilet ve kalibrelerindeki tevazuyla dostluk, yardımlaşma, paylaşım, samimiyet ve sadakatte dünya klasmanında rakipsiz bir numardır.

Helal ekmekleri, erdemli şahsiyetleri, bereketli doğaları, zümrüt coğrafyaları ve misafirperver gönülleri hürmetine, Cenab-ı Allah'ın bereketle süslediği Kayserimiz, onurlu, omurgalı, vatansever ve dürüst insanlarıyla Türkiye'nin yüzünü her yerde ak eder...

Sevginin, bereketin, lezzetin merkezi aziz hemşehrilerim ve okurlarıma ebediyete intikal etmiş tüm geçmişlerine Allah'tan rahmet, yaşayan birbirinden kıymetli değerlerine de sağlık, afiyet ve uzun ömürler diliyor hepinize samimi dualar gönderiyor, gönülden dualar bekliyorum.

Yazarı olduğum Çıngı dergisine ve ekibine Canım Kayserimi bu uzun yazımı yayınlama şansı verdikleri için ayrıca teşekkür ediyorum. Milli ve manevi değerlerimize özünden bağlı vatansever çocuklarımızın layık oldukları en yüksek makamlara gelmesi temennilerimle dünyanın her yerindeki tüm hemşehrilerim ve okurlarıma sonsuz sevgi ve muhabbetlerimle, gönül dolusu selamlarımı gönderiyorum.

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ

Kültür ve Turizm Bakanlığı dergimizin abonesidir

